JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1854. **Zaturdag 25 Maart.** **N°. 24.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Kon. besluit van den 9 Jan. 1854, No. 72, is de luit.-ter-zee van de 2 klasse *G. A. de Lange*, ten gevolge zijner benoeming tot assistent van den geographischen ingenieur in Oost-Indie, *S. H. de Lange*, als zeeofficier eervol uit Z. Ms. zeedienst ontslagen, gerekend met den laatsten Maart 1853.

Bij beschikking van Z. Exc. den Minister van Kolonien, van 22 Oct. 1853, is aan den Oost-Indischen ambtenaar *N. Hofstede*, met verlof in Nederland, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot resident van Madioen, *A. Rutering*, thans inspect. van financien.

Goedgekeurd:

Dat de posthouder van Karimon-Djawa, voor die eilanden, door den resident van Japara is aangesteld tot ambtenaar, in wiens handen zullen worden overgebragt en gesteld, schepen en goederen, in zee of op de buitengronden gered, geborgen of opgevischt wordende, bedoeld bij art. 550 van het Wetboek van Koophandel voor Nederlandsch-Indie, en door of ten overstaan van wien, schepen strandende of brekende, of goederen opgevischt wordende aan of op vaste stranden, bij uitsluiting van alle anderen, moeten gered of geborgen worden, bedoeld bij art. 551 van dat wetboek.

Militair Departement.

Bij de Militaire Geneeskundige Dienst.

Bevorderd:

Tot officieren van gezondheid der 1ste klasse, de officieren van gezondheid der 2de klasse *F. W. F. Schöll* en *J. J. Lindgreen.*

Advertentien.

Vertrek der Overland-Mail.

Het vertrek zal plaats vinden op Woensdag 29 Maart. De sluiting der brievenpakketten aan het postkantoor te Weltevreden is bepaald als:

a. De pakketten voor Europa, Britsch Indie, China enz. daags vóór het vertrek tot 1 ure 's namiddags.

b. De pakketten voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen bevorens op hetzelfde uur. Zie *Java-Bode* van 21 Januarij, No. 6.

Vendutien.

Op Maandag 27 Maart, ten huize van den heer *P. A. Bik*, op het Koningsplein, door gebr. *Roselje & Co.*

Op Dingsdag 28 Maart, voor het commissiehuis van *B. J. Leon*, op Senin.

Op Woensdag 29 Maart, voor het woonhuis van den heer *P. B. J. de Veer*, op het Koningsplein, door *John Pryce & Co,*

en

Tegen 4% vendusalaris voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Donderdag 30 Maart, bij *J. Esser*, door *B. J. Leon*, op den nieuwen weg achter den Z. O. hoek van het Koningsplein.

Op Vrijdag 31 Maart, voor de pakhuizen van wijlen den heer *T. A. van der Does*, in de Binnen Nieuwpoortstraat.

Vertrekkende Personen.

De generaal majoor *Bakker.* — *L. D. Ruysch.* — *W. C Launy.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 15den tot en met den 23sten Maart 1854.

MARINE HOTEL. *D. Decliisur*, van Sydney. — Mr. *W. à Brakel Reiger*, van Batavia. — *Mariouw*, van de reede. — *Boulen*, van idem. — *H. P. S. Versluijs*, van Samarang. — *G. Schimmelpenninck*, van Soerabaya. — *J. S. Volkert*, van Samarang. — *B. W. Bosier*, van Soerabaya. — *F. C. van der Putt*, van Salatiga. — Jkhr. *von Schmidt auf Altenstadt*, van Samarang. — *M. J. van Bel*, van Nederland. — *Diepenbroek*, van idem. — *Ruempol*, van idem. — *B. C. ten Ham*, van Melbourn. — *Scharten en echtgenool*, van Buitenzorg. — *de Haes*, van Onrust.

HOTEL WILLEM II. *Van Heemskerk*, van Palembang. — *F. A. Wettimer*, van Holland. — *Doorman*, van Batavia.— *J. L. de Juger*, van Holland. — *E. N. E, von Oordt*, van idem. — *W. A. P. F. P. Zijnenwastel*, van idem. — *C. F. Diepenbroek*, van idem. *A. H. W. Schreuder*, van Buitenzorg.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *F. L. Geerling*, van Sambas. — *von Tereeen*, van de reede. — *P. D. Looterbach*, van idem. — *J. F. A. Kister*, van idem. — *H. W. C. Ouwerda*, van idem.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, *A. C. J. Blasius*, Echtgenoot van
(377) P. J. MAIER.
21 *Maart* 1854.

Heden beviel van een ZOON *L. M. E. A. Douwes Dekker*. geb. *Bousquet.* (388)
BAUERNO. Afdeeling Bodjonegoro, 10 *Maart* 1854.

Voorspoedig bevallen van een ZOON *F. W. L. von Winckelmann*, echtgenoote van
(389) J. M. VAN MERKESTEIJN.
PASSAROEAN, 12 *Maart* 1854.

In den avond van 22 dezer, ontsliep kalm en zacht onze lieveling *Catharina Engeline.*
J. E. TEISSEIRE.
(401) H. TEISSEIRE, *Beth.*

Onze jongste lieveling *Aimée Théophile* werd ons heden door den dood ontrukt.
SOERABAYA, B. BARNEVELD.
14 *Maart* 1854. C. S. M. BARNEVELD.
Eenige kennisgave. *Cleerens.*
(365)

Op de Vendutie van Maandag den 27sten Maart aanstaande, zal mede worden verkocht:

(400) **Een fraaije Stier.**

EENE STEENBAKKERIJ,

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag aanstaande, ten elf ure, voor rekening des Boedels van wijlen den heer *A. van Swieten*, verkoopen de **Steenbakkerij**, gelegen Tjililitan aan de rivier, in de Ommelanden van Batavia en zulks met volledige Inventaris, bestaande in: Ovens, Loodsen, Karbouwen, Praauwen, Woning en Bediendes Woningen, benevens eene hoeveelheid van p. m. 300,000 gebakken en 300,000 ongebakken Metzelsteenen, alsmede Pannen en Vloersteenen en Brandhout, liggende het Huur-Contract van den Grond en de Inventaris-lijst ter inzage bij

(396) A. VAN OMMEREN & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag aanstaande verkoopen:

Eene Praauw, groot 8 koyangs met Inventaris.
Eene dito » 7 » » »

(395) A. VAN OMMEREN & Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 29sten Maart 1854,

ten huize van den Heer *P. B. J. de Veer*, op het Koningsplein, wegens vertrek, door *John Pryce & Co.*, van Meubilair, Paarden, Rijtuigen, enz. enz. (375)

VENDUTIE

op Maandag den 3 April wegens vertrek,

door *VAUPEL & Co.*,

voor het woonhuis van den WelEd. Gestr. heer

Mr. J. DE WAL,

op den rijweg van Parapattan naar Menting,

van goede Wagens, waaronder een bijzonder goeden, sterken en doelmatigen Engelschen Reiswagen, Makassersche Wagenpaarden, en deszelfs geheel nieuwen inboedel, als: Mahoniehouten Banken, Stoelen, Tafels met marmeren bladen, Toilet- en Waschtafels met marmeren bladen, ijzeren Mans- en Kinderledikanten, Kleeder- en Boekenkasten, Schrijftafels enz. enz., alsmede porceleinen Tafel- en Theeservlezen, een zeer fraai stel Cristalwerk, compleet, Pleetwerken en zoo goed als nieuw Zilverwerk. Alles op Zondag den 2 April voor een ieder te bezigtigen. (366)

Op Woensdag den 12 April aanstaande

zal op Vendutie worden verkocht, voor rekening des Boedels van wijlen den Luitenant titulair der Chinezen *Gouw Kangswie.*

Een Pakhuis en Erf, gelegen op de Groote rivier, ten noorden van de Factory, Verponding No. 8619.

Een Pakhuis en Erf, gelegen als boven, ten zuiden van de Factorij, Verponding No. 4564.

Te zamen met

Een Pakhuis en Erf, Verponding No. 676.

Een Pakhuis en Erf, gelegen aan de zuidzijde van de Factorij, Verponding No. 2094.

Een Huis en Erf, gelegen als boven, Verponding No. 671.

Een Huis en Erf, gelegen Groote rivier, ten zuiden van de Toko van den heer *J. Brown*, Verponding No. 5323.

Een Toko en Woonhuis, gelegen Bazaar Pisang, Verponding No. 678.

Een Woonhuis en Erf, gelegen Koestraat, Verponding No. 2126.

Een Woonhuis en Erf, gelegen Buiten-Nieuwpoortstraat, Verponding No. 1465.

Een Woonhuis en Erf, gelegen als boven, Verponding No. 249.

Een Woonhuis en Erf, gelegen als boven, Verponding No. 652. (390)

DELFTSCHE BOTER.

Merk *Funnekotter.*

Bij

(378) LAUGIER & ESMIOL.

Halve Pijpen VALKENBIER.

Bij

(379) LAUGIER & ESMIOL.

Antwerpsch Boonekamp Bitter.

Bij

(380) LAUGIER & ESMIOL.

De ondergeteekenden ontvingen per het schip *Wildeman*, diverse Provisiën en Dranken, als:

Boter, Zoetemelksche-, Edammer-, Komijn- en Zwitsersche Kaas, gerookt Vleesch, Rib- en Bilstukken, Rolpens, gerookte Worst, Kettingsaucijsjes, vaatjes Tafelspek, gerookte Ossenhaasjes en Ossentongen, Saucijs de Bologne, Hammen in blik, Haring in stopfleschen en vaatjes, Ansjovis, potten Bloemkool, alle soorten Vleeschen en Groenten in blik van *Alb. Thijm* en *Nieuwenhuijs*, gerookte-, versche en stoom Zalm, Selterswater op halve en heele kruiken, gebotteld Lans-, Haantjes- en Valkenbier, Punsch, Anisette en andere Likeuren van *Wijnand Fockink*, Rins-, Kina- en Pommeranzen Bitter, kelders en pullen Wijn-Azijn, Zuren in stopfleschen, Hollandsch Banket- en Suikerwerk in soorten, Tafel-Amandelen, Rozijnen, Vermicelli, Macaroni, Sucade, Snippers, Vanille- en Poeder-Chocolaad, Frambozenkoekjes, enz. enz.

(381) LAUGIER & ESMIOL.

ESTHER. (*vervolg*).

»Schamasch!" begon nu de Rabbijn, »verhaal het Sanhedrin, wat *Esther*, de dochter *Mordechai's*, des zoons *Benjamins*, uit den stamme *Levi*, u ten antwoord heeft gegeven, toen gij haar hebt aangekondigd, dat zij voor het gerigt moest verschijnen?"

De Schamasch antwoordde: Ik konde mij aan die *Esther* niet naderen, want zij was omringd van *Gojims*; (*) maar *Ryska*, de vrouwe *Chaskiels*, heeft het op zich genomen haar met den wil van het gerigt bekend te maken, en die zelfde *Ryska* heeft mij daarna gezegd: *Esther* erkent geen ander gerigt dan dat des Konings; zij wil aan niemand gehoorzamen dan aan God en den Koning."

»Away, away, o jammer voor de kinderen Israëls!" schreeuwde de Jeruschalma.

De Rabbijn zeide: »Chazon! schrijf: Eerste misdaad, zij is ons gerigt ongehoorzaam geweest. En, »vervolgde hij, zich tot de aanklagers wendende, »wat zegt gij?"

»Ik heb gezien," begon de eerste, dat *Esther* op den sabbath, in den tuin, in het prieel is gezeten geweest, en daar heeft gestikt met goud."

»Chazon!" riep de Rabbijn, »schrijf: Tweede misdaad, *Esther* eerbiedigt de wetten niet en ontheiligt den sabbath."

De tweede aanklager zeide: »Ik ben daar in de keuken geweest, en heb gezien hoe een Goj treiffe (*) spijzen voor haar heeft klaar gemaakt."

»Away, away!" schreeuwde de Jeruchalma op nieuw: »o ondergang Israëls, o ongeluk, o jammer!" riep een Mochiach, terwijl hij zijn hoofd met beide handen vast hield. »Ach! riep de tweede Mochiach, terwijl hij snikte en kermde," zoo komt het dat de tempel *Salomo's* in puinhoopen verkeerd is en de kinderen Israëls in slavernij moeten leven!"

»Chazon!" zeide de Rabbijn, schrijf: Derde misdaad, *Esther* heeft hare ziel met treiffe spijzen bevlekt."

Nu vatte de eerste aanklager andermaal het woord en zeide: »Ik neem de gansche Kabal (†) tot getuigen, dat *Esther* in geen vijf jaren in de Synagoge geweest is, zelfs op het Jom kipur (§) niet." — Nu riepen al de Joden eenparig: »Away! Away!!" — »Chazon!" schreeuwde de Rabbijn, »schrijf: Vierde misdaad, *Esther* veracht de wet *Mozes.*"

Dezelfde aanklager vervolgde: »Het is aan de gansche wereld bekend dat *Esther* het huwelijk veracht: zij heeft de hand *Muwscha's*, den onder-Rabbijn van Opoczno, afgewezen en die van een' Goj aangenomen."

Bij deze woorden viel de Jeruchalma ter aarde, sloeg zijn hoofd tegen den grond aan en kermde: »o Ergernis, o jammer! God, vergeef mij de zware zonde dat ik iets zoo ontzettends heb aangehoord!" — »Schrijf!" riepen de Regters als uit eenen mond; »Schrijf," voegde de Rabbijn er bij, »Schrijf: Vijfde misdaad, *Esther* heeft het geloof van *Mozes* verloochend."

Nu nam de tweede aanklager het woord: »Het is den ganschen volke Israëls bekend, dat *Esther* hare onechte kinderen *Pelka* en *Nemira* in de Christelijke afgodendienst laat opvoeden."... Bij deze woorden sprongen al de Regters van hunne zitplaatsen op en stopten hunne ooren digt, terwijl de Mochiach schreeuwde: »ik vrees dat de hel zich onder mijne voeten zal openen!"

»O ongehoorde zonde!" riep de Rabbijn. »Schrijf *Chazon:* Zesde misdaad, zonde benaming en erger dan al het kwaad dat de aarde ooit heeft voortgebragt. — Aanklagers! treedt af; maar gij, geëerde Moreinen! wat oordeelt gij?"

»Het komt mij noodzakelijk voor," sprak een der Mochiachs met waardigheid, »*Esther* vooreerst in den ban te doen: want zij heeft alle drie de banvloeken

(*) Heidenen, ongeloovigen, die niet de Joodsche Godsdienst be-

(*) Onrein.

(†) Gemeente; Jodengemeente.

(§) Groote verzoendag, (lange nacht).

Bijzonder fijne Engelsche
Borduur- en Knipscharen.
Bij
(391) VAUPEL & Co.

Fransche Kistwijn.
Vatwijn, merk *Vve Belbos & Fils.*
Madera-, Port- en Rijnwijn.
Champagne. Cognac.
Absynthe. Maraschino, enz.
Bij
(382) LAUGIER & ESMIOL.

Samarangsche Haagsche Amerikaansche	BESCHUIT.

Bij
(393) LAUGIER & ESMIOL.

MAGAZIJN
van
HEEREN MODE-ARTIKELEN.

De ondergeteekende heeft op nieuw ontvangen:
Super fijne Witte en Gekleurde Hemden.
Linnen Boorden.
Satijnen en Zijden Cols.
Witte Geborduurde Cols.
Fraaije Zijden en Geborduurde Vesten.
Jubus en Zijden Hoeden.
Marine Petten.
Lamswollen Onderpantalons en Borstrokken.
» Kousen en Sokken.
» Kinder Kousen.

Manilla Sigaren.
(374) S. D. BRANDON.

TE KOOP

op zeer voordeelige voorwaarden, een Huis en Erf, gelegen te Meester Cornelis, laatst bewoond door Mevrouw de Wed. *Loman*, met Steenen Bijgebouwen en Stalling, Specerijperken enz., aangeslagen in de verponding voor *f* 10.000. — Nadere informatiën te bekomen bij
(371) N. LANGE, qq.

TE KOOP,

2 goed gedresseerde Bendie Paarden.
(394) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

Metselsteenen à *f* 17,50 koper per 1000 stuks.
Bij *F. van Rostregten*, Land Ninting, den wel, bij *C. Tausent*, Makelaar, Batavia. (392)

TE HUUR

Twee Huizen in de Secretarielaan, waarvan een bewoond door den WelEd. Gestr. Heer *Olivier*, en een laatstelijk bewoond geweest door Dr. *Schrender*. Adres:
(362) G. H. B. RUDOLPH.

TE HUUR

Een steenen Huis met ruime Kamers op Goenoeng Saharie, à *f* 40,— 's maands. Te bevragen bij
(364) W. BRUINING, qq.

TE HUUR.

Twee kapitale Woonhuizen, gelegen aan de Sterrestraat; de beide eersten van Tana-Abang komende,
(397) C. F. KREGLINGER.

TE HUUR.

Een Huis in den gang Chaulan. Te bevragen bij
(387) E. CHAULAN.

Twee Kamers

met Kost, in de nabijheid van het Paleis.
Adres den heer van Berp. (390)

TE HUUR

Tegen primo April, verscheidene Pakhuizen met aparten ingang, alsmede 2 groote Bovenkamers, zeer geschikt voor heeren Advocaten en Notarissen, bij
(373) S. D. BRANDON.

TE HUUR

Tegen 1° April aanstaande: een zeer logeabel Huis op Batoe-Toelis, te bevragen bij
(376) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TE HUUR.

Een steenen Huis op Molenvliet, à *f* 100 Rec.
Te bevragen bij
(361) RADHEN MOHAMAT DJINAN.

HESSIAN LOAN.

We hereby beg to inform the holders of the BONDS which became entitled to be reimbursed by the edicts dated 1st December, 1853. and 1st January, 1854, that the same wil now be **Paid** at our offices, without any deductions.
(252) A. SCHWARZSCHILD & Co.
London. 26, Lombard-street.

HESSIAN ADVERTISSEMENT.
Great Hessian State Loan of 6,725,000 Doll.

To be reimbursed with 16,581,510 Dollars,
or............ 2,400,000 p. Sterling.

This Loan is guaranted by the Government, and contracted by the eminent Banking House of Messrs. *M. A. von Rothschild* and *Sons*, in Frankfort on the Maine.

The following capital prices must be gained, viz:

14 of 40,000 Dollars.	60 of 4,000 Dollars.
22 of 36,000 »	60 of 2,000 »
24 of 32,000 »	120 of 1,500 »
60 of 8,000 »	180 of 1,000 »

etc., etc. The smallest Prize is 55 dollars.

The next drawing will take place 1 Juny 1854. The price of the shares is as follows:

One share for £ 1 St.	Thirty shares for £ 20 St.
Six » » 5 »	Sixty-five » » 40 »
Thirteen » » 10 »	137 » for » 80 »

The undersigned have great pleasure in announcing that they are now appointed Sole Agents for this district ... quence of the former Agents having *illegally* inserted in their shares, and made a *deduction of ten per cent*, on payment of the Prizes, without such being mentioned in their Prospectus, or authorized by the Contractors.

It has been thought necessary to lay these facts before the Public, so that they may *not be deceived by the caution which the dismissed Agents have thought fit to insert in the Newspapers.* The public are therefore informed, that if they wish to purchase Shares enjoying the full advantages, without any deductions, they must be signed by one of *our Firm*, who have been the Agents in England for upwards of twelve years, during which period, they have paid, to successful holders of Shares in Great Britain, prizes to the amount of £ 52,000 St., free of deduction, which have been distributed in Liverpool, Birmingham, Manchester, London, &c.

Shares will be forwarded, on receipt Bank Notes, Bills, or Drafts on Holland à 12 fls. equal £ 1 St.

Each Shareholder will receive, immediately after their Drawing, the List of the successful numbers.

The prizes obtained, will be paid in Batavia through an established Bank, upon delivery of the Prize Share.

Apply without delay, to the appointed Government Agents, Messrs. *J. A. Schwarzschild and Sons*, Bankers, Frankfort on the Maine; or their House, Messrs. *A. Schwarzschild & Co.*, 26, Lombard Street, London,

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS,
Bankers and sole appointed Government Lottery Agents Frankfort on Maine.
(1294)

Prospectus may be seen and shares may be had at the office of this paper.

Hessische Staats-Loterij.

Loten voor deze Loterij kunnen tot den 22 Maart e. k. worden afgegeven.
(396) H. M. VAN DORP.

VERMIST.

Een zwarte New-Foundlandsche Hond, ... daaromtrent eenig narigt kan geven ... beleefdelijk verzocht daarvan mededeeling te doen aan den eigenaar
(398) J. B. ROSELJE.

De heer *W. Murman* is gemagtigde van den ondergeteekende, en als gemagtigde van de firma *A. de Bruyn* belast met het beheer der Waterzuiverings-inrigting alhier.
(385) A. G. BROUWER.
Batavia, 24 *Maart* 1854.

Correspondenten en Leden van het Nederlandsch Genootschap tot Afschaffing van den Sterken Drank, gelieven zich, bij ontstentenis van den Hoofd-Correspondent, ten aanzien der belangen van gemeld Genootschap, te wenden tot den Correspondent *J. G. de Bruyn Kops*, Administrateur van het Tjunia veer, Luit.-ter-zee.
(393)

De firma *Tiedeman & van Kerchem* is generale gemagtigde van *P. van der Ploeg*. (3..)

De firma *Tiedeman & van Kerchem* is mede generale gemagtigde van *H. Hope Loudon*. (3..)

De ondergeteekende zoekt een **Klerk**, eene goede hand schrijvende.
(367) H. M. VAN DORP.

***Van Haren Noman & Kolff* te Batavia en Samarang, hebben ontvangen:**

HET BOEK OP LINNEN

Een onverslijtelijk alphabet met zes en twintig platen op linnen gedrukt. (402)

Door H. M. VAN DORP te *Batavia* zijn ontvangen de volgende Werken:

Schoedler, Boek der Natuur, geb. . . . . . *f* 12,..
Humboldt, De Kosmos, 3 dln. geb. . . . . 30,..
Zschokke, Gods Almagt in de Werken der Natuur, geb. . . . . 5,..
———— Uren aan de Godsdienst gewijd, 5 dln., geb. . . . . 40,..
———— Uw Huisboek. . . . . 7,..
Van Senden, Het Evangelie van Johannes, gebragt in huizen en harten, 1e deel. . . . 4,..
... . 6,..
———— Woorden ... . 6,..
Ter Haar, De Kerkhervorming in Tafereelen, 2 dln., geb. . . . . 12,..
Vinke, De vier Evangeliën. . . . . . . 7,..
———— De Handelingen der Apostelen. . . . 4,..

Alsmede vele andere nieuwe Werken over verschillende Wetenschappen. (37..)

Voor Passage naar Nederland wordt aangeboden het dezer dagen alhier aangekomen uitmuntend voor den overvoer van Passagiers ingerigte Fregatschip *Banca*, gevoerd door kapitein *B. C. ten Ham.*

Deze bodem, welke eene campagne heeft tot voorbij de groote mast, met ruime appartementen, geschikt tot den overvoer van Familiën, en voerende eenen geëxamineerden doctor, zal waarschijnlijk tegen het laatst van April van hier naar Nederland vertrekken.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten
(366) G. SUERMONDT & Co.

BATAVIA.

Soerabaya, 18 Maart. Wij kunnen met genoegen onze lezers mededeelen, dat de duurte van de rijst eene belangrijke vermindering heeft ondergaan, zijnde nu ter hoofdplaats alhier, dezelve voor *f* 7½ koper per pikol, te bekomen, waarvoor men kortelings geleden nog *f* 9 moest besteden. Een gunstige padieoogst is te verwachten zijnde, zoo kunnen wij de hoop koesteren dat eerstdaags de prijs nog zal verminderen,

---

Niddui, Cherem en Schamata (*) verdiend!"... en al de Regters riepen eenparig: »Wij stemmen hierin volkomen overeen: *Esther* zij vervloekt!"

Nu liet de Rabbijn bazuinblazers roepen en zeide tot hen: »Blaast, blaast dat geheel de wereld het hoore, en verkondigt Jeruzalem, dat *Esther*, de dochter *Mordechais*, des zoons *Benjamins*, uit den stam *Levi*, voor eeuwig vervloekt is. Volgens de wetten zouden er eigentlijk wel vier honderd bazuinblazers het oordeel des gerigts moeten verkondigen; doch in aanmerking genomen de omstandigheden van tijd en plaats, kies ik er slechts vier. De wet," vervolgde hij, »gebiedt dat men den afvallige den verschrikkelijken vloek aankondigen, en zoo hij niet terugkeert en zich verbetert, hem met den dood straffen zal: doch dewijl *Esther* ons gerigt niet erkennen wil en hare kinderen onmogelijk in den schoot *Israels* terug kan voeren, zoo is mijne meening haar steenen onmiddelijk met der dood te straffen."

»Ja, ja, ja," klonk het van allen kanten; »zij sterve tien, honderd, duizendmaal!"

Maar op verheif zich een der Dajonimen en zeide; »Neen, wij mogen *Esther* niet met den dood straffen; Zij heeft het volk *Israels* groote weldaden bewezen: zij is de zuil, welke ten minste in Polen nog een gedeelte van den tempel Salomo's schraagt. Zonder haar waren wij reeds lang door de Gojims uitgeroeid. Ik beschouw haar als een zoenoffer voor ons volk en eisch dat men haar tien jaren boete oplegge. Volgens de wet kunnen tien Dajonimen een' overtreder van den vloek bevrijden; ik roep de overige negen op, om zich met mij te vereenigen!"

Nu verhief zich een verschrikkelijk geraas en getier, en met klagen en zuchten riepen de Machiachs, de »dood! de dood voor de afvallige!" — Dan reeds vereenigden zich eenige regters met den gematigden Dajonim, toen de Rabbijn naar dezen toekwam en hem iets in het oor fluisterde; nu bedaarde hij en de meening van den Rabbijn werd eenstemmig goedgekeurd. Overeenkomstig de wetten werden de beide aanklagers belast met de voltrekking van het vonnis, betzij door list hetzij geweld. Twee Joden werden hun toegevoegd, die wegens wangedrag in den ban lagen, doch voor hunne hulp vergiffenis zouden erlangen. Daar hoorde men de klok van het naaste klooster, die de geloovige Christenen tot het morgengebed riep, en de Joden verspreidden zich naar alle kanten en keerden langs zijpaden naar Krakau terug.

V. De Handelskaravaan.

Nog nooit had de natuur zich zoo prachtig vertoond, als na het onweder, dat wij in het begin van ons verhaal hebben aangeroerd; helderder dan ooit was de lucht, en het groene veldtapijt ademde frischheid en verkwikking en verspreidde de welriekendste geuren. De vogelen fladderden bij groote zwermen naar de wolken en bragten met hunne gezangen den liefelijken welkomstgroet aan de zon die met majesteit van achter de bergen verscheen. Op den grooten weg van Hongarije naar Polen trok eene Karavaan voort. Kleine lage wagens op dikke wielen werden door ossen getrokken. De lading was met ongelooide ossenhuiden bedekt. Aan beide zijden liepen gewapende Hongaarsche krijgsknechten door de Genuesche kooplieden ter bescherming huner waren gehuurd. Voor en achter de Karavaan reden insgelijks gewapenden. Een Hongaarsch edelman, *Johannes Bekesch*, voerde het bevel over de 50 ruiters en reed op een rijk gedost paard aan het hoofd zijner bende. Hij droeg een blaauw ringpantser en over zijne schouderen hing een vossen-pels met gouden koorden afgezet. Eene hooge muts van vossenvel bedekte zijn hoofd, en op het roode bovengedeelte prijkte een gouden kwast, die statig heen en weder zwierde, en een zwarte baard bragt niet weinig toe om zijne krijgshaftige schoonheid nog meer te doen uitblinken. Twee Genuesche kooplieden, in roode mantels gewikkeld en met zwart fluweelen mutsen zonder vederen bedekt, reden aan zijnen regter- en linkerzijde. De Karavaan trok van eene hellende hoogte af en men kon den weg

(*) De Joden hebben drie graden van vervloeking, van welke de laatstgenoemde de zwaarste is.

— Men berigt ons van Modjokerto:

In den avond van Dingsdag, den 14den dezer, heeft in de dessa Wonoredjo, distrikt Modjosarie, een tijger royaal zich meester gemaakt van eene koe, die door hem geheel en al verslonden werd. Ten gevolge van dit voorval en van de vroegere onheilen, welke door deze verslindende dieren in het Modjokertosche zijn veroorzaakt, heeft er eindelijk op Vrijdag daaropvolgende een drijfjagt aldaar plaats gegrepen, welke echter vruchteloos is afgeloopen.

— Op den 14den dezer, 's avonds circa $^{1}/_{2}10$ uren, is er in de dessa Rembiong, onder de afdeeling Modjokerto, een poging tot moord gepleegd. Men had een inwoner aldaar, twee gevaarlijke wonden, een achter in den rug en een voor in de borst, toegebragt. De verslagene is echter aan die wonden niet overleden. Hij heeft aan de policie de daders opgegeven, doch dezen waren reeds op de vlugt gegaan, en vermoedelijk zouden zij de wijk naar Soerabaya hebben genomen.

— Donderdag den 16den dezer, 's avonds omstreeks 7 uren, waren vier jonge knapen der dessa Kandangan van het distrikt Modjo-Agoong bezig, om zestien karbouwen uit de weide naar hunne stalling te geleiden, terwijl een zwaar onweêr losbarstte. Naauwelijks waren zij in gemelde dessa aangekomen, of eene felle bliksemstraal treft het viertal knapen en de zestien karbouwen, die allen daarna dood ter aarde neêrvielen.

Onbeschrijfelijk was de wanhoop en de smart van de ouders dier kinderen; niet alleen omdat zij hun gansch fortuin verloren zagen — maar ook dewijl hunne geliefde panden, zoo eensklaps uit hun midden weggerukt werden.

Probolingo. Een zeer geloofwaardig persoon uit deze plaats meldt ons: dat de beet van vergiftige slangen door niets beter te genezen is, dan door een stukje rhenoceros-hoorn op de wond te leggen. Twee gunstige voorbeelden hebben daarvan alhier plaats gehad; een Javaansche klerk was door eene vergiftige slang gebeten en na genoemd middel te hebben gebruikt, was hij kort daarna genezen; — nog sterker is het resultaat geweest, bij eene Javaansche vrouw, die reeds eenige uren aan eenen vergiftigen beet aan het been leed, waardoor het reeds geheel en al was opgezwollen en na aanwending van meergenoemd middel binnen een dag volkomen genezen werd.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Men schrijft van Telok-Betong 15 Maart:

Brieven, gedagteekend van den 2 Maart, melden dat in de kampong Tjantie, Marga Radja Bassa, 46 pokkenzieken zijn voorgekomen, waarvan 9 zijn overleden en hersteld 37.

Het is den inlandschen vaccinateur, door medehulp van een zendeling van den regent gelukt, in eenige kampongs de bevolking over te halen zich te laten vaccineren, waarvan men zich goede gevolgen belooft.

— Volgens berigten van Billiton, over de maand Februarij jl., had zich op den den 23 Februarij aldaar voor het eerst de kinderziekte geopenbaard.

De buikziekte die onder de inlandsche bevolking heerschte, was eerder toe- dan afgenomen.

— Van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo verneemt men het volgende:

Op den 17 Jan. jl., is door eene hevige windvlaag op de bank vóór de rivier Tabanio omgeslagen, een van daar komende en voor Martapoera bestemde ijzerhouten praauw met 12 menschen, waardoor eene vrouw en een kind in de golven zijn omgekomen, en de lading, bestaande in 10 thails stofgoud en diverse koopmansgoederen, is verloren gegaan.

Door de van Tabanio ter hulp gesnelde praauwen, zijn de overige schepelingen aan den wal gebragt, waar echter een hunner, de bandjarees *Hassan*, weldra bezweek.

DE OOSTERSCHE KWESTIE.

De Levantsche kwestie schijnt eene crisis ras te naderen. Den 18den dezer werd van het binnenloopen der gecombineerde vloot in de Zwarte zee, te gelijk door den heer *Reizet* uit Parijs en den heer *Morting* uit Londen, aan de Russische regering kennis gegeven. Daags daarna werd besloten, om het binnenloopen van de vloot nog niet als een casus belli te beschouwen, maar alvorens tot eene bepaalde beslissing te komen, aan Frankrijk en Engeland een categorisch antwoord over den aard en de strekking van dat feit te vragen. De officieele tekst van het antwoord aan beide hoven is nog niet bekend. Men weet echter dat het zal inhouden, dat de vloot belast is met de bescherming der Turken tegen de Russen. Met andere woorden: de gecombineerde vloot strekt tot bescherming van de Turksche convooijen, die levensmiddelen en versterkingen naar de Turksche armée in Azië brengen, terwijl zij daarentegen moet beletten, dat de Russen voor hunne armée in Azië troepen en ammunitie ontschepen. De slotsom is dus, dat de gecombineerde vloot in de Zwarte zee geen neutrale bestemming heeft. Het Londensche antwoord is, zoo men zegt, den 28 Januarij aan den Russischen gezant te Londen, den heer *von Brunow* overhandigd; het Parijsche zou daags daarna aan den heer *von Kisseleff* te Parijs worden ter hand gesteld. Voor zooveel heden (1 Febr.) bekend is, maken beiden zich gereed hunne paspoorten te vragen; vooral wordt het vertrek van den heer *von Brunow* als stellig beschouwd.

Het spreekt van zelf, dat bij zoodanigen stand van zaken de hoop op het behoud van den vrede meer en meer afneemt en van dag tot dag het berigt van eene openlijke vredebreuk te gemoet gezien wordt; te meer wanneer het waar is, dat eerstdaags een Fransch korps van 25,000 man en een Engelsch van 15,000 man naar Constantinopel zullen vertrekken, om die stad tegen een mogelijken coup de main te beschermen.

De Russische vloot lag, volgens de laatste berigten, grootendeels nabij de engte, waardoor men uit de Zwarte zee in de zee van Azoff komt. Een gedeelte bevond zich echter den 11 Jan. nog in de haven van Sebastopol, doch zou daags daarna naar Batoum vertrekken. Het is bijkans onmogelijk, dat de Vereenigde vloot en de Russische elkander bij deze evolutiën niet zullen ontmoeten en men vraagt zich te regt af, wat dan de gevolgen zullen zijn.

Graaf *Orloff* is met eene bijzondere zending van den keizer van Rusland, den 28 Januarij te Weenen aangekomen en zou zich eenige dagen daarna naar Berlijn begeven. Betreffende het doel van zijne komst zijn verschillende geruchten in omloop, o. a. dat hij in last zou hebben om den keizer van Oostenrijk tot eene neutraliteitsverklaring tegenover Rusland, in den vorm van een tractaat te bewegen. De *Times* daarentegen wil weten, dat hij namens den czaar, zoo dit noodig mogt bevonden worden, voor een Russisch korps een doortogt door Hongarije moet verzoeken, hetgeen gelijk staat met het verlangen, dat Oostenrijk zijn neutraliteit zal laten varen, om zich definitief met Rusland te vereenigen. In hetzelfde nommer waarin deze bewering voorkomt, meldt de *Times* voorts nog, op grond van eene telegrafische dépeche, dat prins *Gortschakoff* van zijn kommandement ontzet is, met last om zich naar zijne goederen te begeven. Indien dit berigt bevestigd wordt, dan bewijst het dat de czaar zeer ontevreden is over de wending, welke de oorlog in de Vorstendommen genomen heeft en dat hij de operatiën met kracht wil doorzetten.

En inderdaad schijnt het met de Russen daar niet vooruit te gaan. Wel werd eenige dagen geleden gemeld, dat zij op onderscheidene punten, onder anderen bij Silistria den Donau gepasseerd waren, doch dit berigt is weldra weder gelogenstraft. Evenmin zijn twee andere berigten bevestigd, namelijk, dat de Russen den lang verwachten aanval op Kalafat hadden bewerkstelligd en dat hunne troepen aan de Aziatische grenzen zich van Kars hadden meester gemaakt. Daarentegen blijkt het, dat zij den 6 Jan. bij Cetate met nadeel gevochten hebben, want het *Journal de St. Petersbourg* van 20 dezer stelt den uitslag van beide partijen als tamelijk gelijk voor, doch schat met dat al het gezamenlijk verlies op 3000 dooden en gekwetsten en erkent, dat men tweemaal 24 uren noodig gehad heeft, om de dooden ter aarde te bestellen. Volgens hunne eigene opgave verloren zij 5 staf- en 17 andere officieren en 812 soldaten aan dooden, terwijl 29 officieren en 1158 soldaten gewond raakten. De generaal *von Baumgärten* zelf kreeg eene ligte wonde. De Turksche dagbladen verklaren bepaaldelijk, dat de Turken eene schitterende overwinning op de Russen behaald hebben.

De Russische gezanten te Parijs en Londen hebben in den avond van 1 dezer hunne paspoorten gevraagd en men ziet van dag tot dag, van uur tot uur het berigt te gemoet, dat zij vertrokken zijn. De heer *von Kisseleff* zal zich, zoo men zegt, over Brussel naar St. Petersburg begeven, de gezant te Londen, *von Brunow* gaat naar den Haag.

Telegrafische depêches uit Berlijn en Weenen, houden het gelijkluidende berigt in, dat eindelijk het antwoord op de laatste Weener voorstellen uit St. Petersburg ontvangen is, en dat het als onvoldoende beschouwd wordt.

Voorts verneemt men uit eene telegrafische depêche uit Weenen, dat de Russen den 28 Jan. Crajova verlaten en verschillende dorpen rondom Kalafat bezet hebben. Men ziet dus binnenkort het berigt van den lang verwachten aanval op die plaats te gemoet.

Er zijn berigten uit Constantinopel tot 23 Jan. Zij houden in dat een gedeelte van de gecombineerde vloot naar den Bosphorus is teruggekeerd, waarschijnlijk om daar het tweede convooi af te halen, dat gereed ligt om weder versterkingen naar de kust van Azie te brengen. Te Constantinopel was alles rustig.

Heden (5 Febr.) wordt in sommige dagbladen, bij wijze van gerucht medegedeeld, dat graaf *Orloff* in zijne zending te Weenen niet geslaagd is, namelijk om den keizer van Oostenrijk tot strikte neutraliteit over te halen, wat er ook gebeure.

Wanneer graaf *Orloff* te Berlijn verwacht wordt, is nog niet bekend. Volgens de *N. Pr. Ztg.* is de baron *Budberg* belast om het kabinet van Berlijn voorloopig bekend te maken met den aard en den omvang der zending van den graaf.

Laatste Berigten.

☞ Van Londen wordt dd. 8 Febr. geschreven:

De Russische ambassadeurs hebben Londen en Parijs verlaten.

De Fransche en Engelsche ambassadeurs te St. Petersburg hebben in last gekregen hunne diplomatieke betrekkingen met Rusland af te breken.

Oostenrijk weigert de zijde van Rusland te kiezen.

In Frankrijk en Engeland worden groote toebereidselen tot den oorlog gemaakt.

De fondsen houden zich goed staande.

— Van Maltha meldt men, onder dagteekening van 14 Febr., dat men zich daar ernstig bezig houdt het eiland te versterken, en dat een groote voorraad ammunitie en kanonnen naar Constantinopel op weg zijn.

Men wil dat Oostenrijk en Pruissen nogmaals hebben aangeboden om de zaken tusschen Rusland en de Westersche mogendheden te schikken. Men heeft arbitrage en den koning der Belgen als vermoedelijke scheidsregter voorgesteld.

— De berigten met de Fransche stoomboot *Alexander*, den 14 Febr. van Constantinopel te Maltha ontvangen, loopen tot den 4 Febr. Zij behelzen weinig nieuws van politieke beteekenis. De vereenigde vloten lagen te Beicos ten anker met uitzondering van eenige weinige fregatten, die in de Zwarte Zee kruisende waren. 6 Turksche stoomfregatten en de Fransche schroefstoomboot *Egyptien* met levensmiddelen en ammunitie bevracht, wachten op gunstig weder om, onder het escorte van Fransche en Engelsche stoombooten, naar Batoum te vertrekken.

Naar men verneemt is graaf *Orloff* in zijne pogingen om Oostenrijk tot de belangens van Rusland over te halen niet kunnen slagen, en zal overmits, zonder Berlijn te bezoeken, naar St. Petersburg terugkeeren.

NEDERLAND.

De kamers zijn nog niet bijeen, zoodat er ten aanzien van onze binnenlandsche aangelegenheden niets valt mede te deelen.

Ten aanzien onzer buitenlandsche betrekkingen is in de dagbladen eene polemiek gevoerd over de vraag: wat ons bij de Oostersche verwikkelingen te doen staat? Sommigen stonden het stelsel voor, dat wij ons met Belgie moesten verbinden tot eene gewapende neutraliteit. De *Amsterdamsche Courant*, thans het half-officiele orgaan, beweerde dat wij niets moesten doen, om geen argwaan te verwekken. De *Frankf. Postz.* gaf dezer dagen het berigt, dat door den Nederlandschen gezant te Weenen aan graaf *Buol* eene nota overhandigd is, inhoudende eene verklaring van de politiek, welke de Nederlandsche regering bij den thans dreigenden staat van zaken denkt te volgen. De Nederlandsche regering namelijk wenscht van de tot nu toe gevolgde staatkunde niet af te gaan, aangezien bij de bestaande vriendschappelijke betrekkingen met de overige staten van Europa, geen grond bestaat tot het nemen van buitengewone maatregelen, die welligt van de eene of andere zijde zouden kunnen worden uitgelegd, in strijd met de bedoelingen der regering, hetgeen aanleiding zou kunnen geven tot misverstand en geschillen. Het artikel sluit met de verklaring, dat Oostenrijk en de overige mogendheden waarschijnlijk met deze verklaring genoegen zullen nemen, en dat men in allen gevalle niet gaarne zou hebben gezien, dat Nederland ware toegetreden tot de onzijdigheidsverklaring van Zweden en Denemarken, omdat de beweegredenen, die dezen stap voor die mogendheden noodzakelijk deden schijnen, voor Nederland niet als geldig beschouwd kunnen worden.

Wat hiervan waar zij, weet men niet. De regering heeft daarop het stilzwijgen bewaard. Noch de *Staats-Courant*, noch de half-officiële bladen hebben het bevestigd of tegengesproken.

Rotterdam, 4 Februarij. Omtrent de gezondheidstoestand hier te lands is niets nieuws te vermelden. Met genoegen merkt men echter op, dat er meer en meer regard wordt geslagen op de voorschriften der gezondheidsleer (*hygiène*) en men er op verschillende plaatsen op bedacht is, de voor de gezondheid schadelijke misbruiken of gebreken op te ruimen of te herstellen, en hierin alzoo het voetspoor van onze naburen te drukken. Ook in onze stad is men ijverig werkzaam, om in dat opzigt doeltreffende maatregelen te nemen. Zoo is o. a. in onzen gemeenteraad reeds het voorstel gedaan tot vestiging eener volledige openbare gezondheids-commissie, omtrent wier nuttigheid schier geen twijfel kan bestaan. Het verschaffen van geschikte woningen aan de geringere standen, wordt door de wetenschap in het

---

zeer ver overzien. »Daar ginds,'' zeide *Bekesch*, »achter dat bosch, begint Polen!'' – »Een schrikwekkend land voor ons,'' antwoordde *Riqui* (een der kooplieden). »Het is gelijk aan eene stormachtige zee,'' voegde *Canuto* (de andere) er bij.

»O,'' zeide *Bekesch*, »het is zoo gevaarlijk niet meer als voorheen. Koning *Kasimir* heeft zijne onrustige Magnaten ten onder gebragt; hij vervolgt de ronddolende legerbenden en roeit ze allen uit. Er bestaat nog maar een geducht vrijbuiter, *Matthias, Borkowicz, Napiwonia*. Hij behoort tot een der aanzienlijkste geslachten des lands en bezit een aantal dorpen en sterkten; maar noch rijkdom, noch eereambten konden zijne bloeddorstige ziel verzadigen. Toen hij nog Wojewode van Posen was, gaf hij roovers en moordenaars eene veilige schuilplaats, deelde in hunnen buit en gebruikte hen als werktuigen zijner wraak, waarvan zelfs groote mannen meer dan eens het slagtoffer zijn geworden. Elk verschil in meening, de minste tegenspraak strafte hij met den dood. Onder valsche voorwendsels maakte hij oorlog met zijne naburen, wendde aanspraak op hunne bezittingen voor, en zonder eene geregtelijke uitspraak af te wachten, verdreef hij hen uit huis en hof en nam al hun' eigendom in bezit. De gevangenissen zijner kasteelen waren met de ongelukkige offers zijner gruwzaamheid opgevuld. Hij roofde vrouwen en meisjes en leide lang en ongestraft een dusdanig leven; maar de dood van den Wojewode *Benjamin*, die, in bijzijn der regters, in een gevecht door hem verslagen werd, berokkende den onverlaat eindelijk den regtmatigen toorn des Konings. Gedagvaard zijnde, is hij niet voor het koninklijk gerigt verschenen en alzoo afwezend ter dood veroordeeld. Zijne goederen en sloten zijn met koninklijke troepen bezet, en op zijn hoofd is eene premie gesteld van driemaal honderd duizend groschen. *Borkowicz* heeft zich door de vlugt gered en een hoop schurken en plunderaars bij een weten te brengen, met welke hij nu rondkruist als een hongerige wolf. Onder het volk gaat het sprookje, dat hij zijne ziel aan den Booze verkocht heeft, dat hij sabelvrij is en dat het zwaarste vergif geen' vat op hem heeft. Of dit alles de waarheid is weet ik niet; maar dat weet ik, dat hij in de heetste gevechten altijd ongedeerd gebleven is.''

»God geve dat wij hem maar niet ontmoeten!'' zeide *Riqui*.

»Ik sidder reeds bij de enkele gedachte aan dien Satan!'' voegde *Canuto* er bij. Dan, nog had hij deze woorden niet geeindigd, toen zich eensklaps bij het bosch een ruiter vertoonde. Angstig sloeg het hart der kooplieden en zelfs *Bekesch* was een weinig onthutst bij deze verschijning. Hij gaf aanstonds bevel dat de Karavaan halt houden en ieder der krijgers zich op zijn' post zou begeven. Intusschen was de ruiter met losse teugels nader gerend en hield zijn zwaard, waarop eene witte doek wapperde, in de hoogte. *Bekesch* reed een weinig voorwaarts en bleef toen staan; — nu naderde de ruiter en eindelijk stonden zij over elkander. Zijn uitzigt en zijne kleeding waren verschrikkend; zelfs de dappere *Bekesch* ontroerde, toen hij hem goed aanschouwde. Eene zwarte schaapsvellen muts stond hem diep in de oogen: zijne bleeke wangen verrieden woestheid en drift, en zijn rood verwilderd hair en zwarte baard maakten zijne gelaatstrekken nog vreeselijker. Een zwarte naar buiten gekeerde schapenpels en een glinsterend stalen harnas bedekten zijne forsche leest en men kon met regt van hem zeggen, dat hij van het hoofd tot de voeten gewapend was.

»*Matthias Borkowicz* de Wojewode van Posen, zendt u, *Johannes Bekesch!* zijn' groet;'' zeide *Skura* (want niemand anders dan deze was het). *Bekesch* wist niet wat hij antwoorden moest, doch spoedig vermande hij zich en zeide: »Ik dank u! Is de Wojewode zelf hier?''

(*Wordt vervolgd.*)

bijzonder aanbevolen, als een krachtig middel om de gezondheid der bevolking te bevorderen en epidemiën, zoo mogelijk, te weeren. Om dat doel te bereiken, worden hier van verschillende zijden pogingen aangewend.

Ook de hooge regering blijft niet achter. De inspecteur van de geneeskundige dienst heeft aan de eerstaanwezige officieren van gezondheid een circulairschrijven gerigt, om met overleg van de militaire autoriteiten opgave te doen van den gezondheidstoestand van hunne garnizoensplaatsen, zoowel wat betreft de nadeelige invloeden aan de plaats eigen, als wat aangaat de gebreken aan de gebouwen tot huisvesting van manschappen en paarden, het drinkwater, enz., met verzoek, om tevens de middelen aan te geven, die tot verbetering of vernietiging van zoodanige schadelijke eigenschappen zouden kunnen worden aangewend.

De duurte der levensmiddelen, waarin sedert ons vorig berigt geene merkbare verandering is gekomen, blijft echter haar nadeeligen invloed uitoefenen, en stelt goed voedsel schier buiten het bereik der geringere klassen.

— H. M. de koningin-moeder heeft, bij gelegenheid van HD. verjaardag aan alle HD. bedienden, zonder onderscheid van rang, uit aanmerking van de duurte der levensmiddelen, hunne tractementen gedurende de maand Januarij verdubbeld.

— De toenemende zucht tot werkverschaffing in plaats van bedeeling, is mede een gunstig verschijnsel te achten. Op sommige plaatsen in Drenthe laat men de arbeiders, bij gebrek aan ander werk, keijen en andere steenen uit den bouwgrond graven, welke grond daardoor verbeterd wordt, terwijl die steenen weder door anderen tot geldswaardig grind worden verbrijzeld.

Een ander voorbeeld levert de residentie. In de duinen werken sedert eenigen tijd ongeveer 500 arbeiders. Daarvan zijn er 400 aan het einde van het kanaal werkzaam, tot voorbereiding der werkzaamheden, wanneer eenmaal de doorgraving van het kanaal tot in zee zal plaats hebben. Deze zijn daar van wege het stedelijk bestuur aangesteld. De overige 100 worden bezig gehouden aan de ontginning van grond van wege de vereeniging tot werkverschaffing aan behoeftigen, om aldaar aardappelen te poten en rogge te zaaijen. Er wordt alzoo aan vele behoeftige huisgezinnen gedurende den winter door handen-arbeid brood verschaft.

Tot de mogelijkheid om al zoodanige gunstige maatregelen te nemen, draagt voornamelijk de buitengewone gunstige weersgesteldheid bij. Het dooiweder heeft ons niet weder verlaten en genieten wij zelfs eene voor dit jaargetijde buitengewone zachte temperatuur (40° à 48° F.)

De scheepvaart is thans reeds overal hersteld en doet alle bedrijven herleven en verschaft aan duizenden handen werk en brood. Ook het groot Noordholl. en andere naar zee leidende kanalen, zijn van den ijskorst ontdaan

— Z. M. de koning heeft zich den 23 Jan. naar het Loo begeven en zal daar eenigen tijd vertoeven.

— Ter gelegenheid van den 45sten verjaardag van H. K. H. prinses *Frederik* der Nederlanden (welke dag overigens op de gewone wijze is gevierd), was de koninklijke familie bij H. K. H. vereenigd, terwijl er des namiddags familie-diner bij H. M. de koningin-weduwe gehouden werd.

Een bal, ter eere van den geboortedag van H. K. H. prinses *Frederik*, door den graaf *von Königsmarck*, gevolmagtigd minister van Z. M. den koning van Pruissen bij het Nederlandsche hof, gegeven, was buitengewoon schitterend. Het werd met de hooge tegenwoordigheid van H. M. de koningin, HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* en prins en prinses *Frederik* vereerd. De leden van het corps diplomatique, de ministers, de burgerlijke en militaire overheden en een groot aantal aanzienlijken waren op het bal genoodigd. Het getal aanwezigen werd op omstreeks 400 personen berekend.

— Aan het paleis des konings is thans aangekomen een prachtig Smirnaasch tapijt, in de tapijtfabriek te Deventer vervaardigd, bestemd voor geschenk van Z. M. aan den keizer der Franschen.

— Te 's Gravenhage zijn dezer dagen aangekomen de heeren *de la Fontaine* en *Simons*, door de Luxemburgsche regering benoemd tot onderhandelaars met Nederland ter vereffening der Luxemburgsche zaken. De heer *de la Fontaine* is bij Z. M. in een bijzonder gehoor toegelaten.

— Men schrijft van Rotterdam, onder dagteekening van 22 Januarij:

Gisteren avond werd, in de groote zaal der Doele, het aangekondigd concert, ten voordeele der nagebleven betrekkingen der aan de cholera bezweken offers, gegeven. Onze volksdichter *Tollens* had, tot opluistering dier feestelijkheid, eene toepasselijke cantate vervaardigd en bereidwillig gehoor gegeven aan de dringende uitnoodiging dit concert bij te wonen.

Namens de directie, met rijtuig van zijne verblijfplaats *Ottoburg*, onder Rijswijk, afgehaald, werd de gevierde dichter aan het gebouw der Doele door heeren directeuren opgewacht, en met twee hem vergezellende dochters naar de groote zaal geleid. Deze was eivol, edoch de middelrij, die anders ruimschoots door heeren bezet is, was geheel vrij gelaten en de bezoekers stonden aan weerszijden derzelve geschaard. Een donderend muzijk begroette bij het binnentreden den hooggevereerden stadgenoot, die daarop naar de voor hem en de zijnen uitsluitend bestemde zitplaatsen begeleid werd.

Na het zingen der Cantate was er aan het daverend handgeklap en het geschreeuw van *»leve Tollens!"* schier geen einde, en de geliefde dichter ontving dien avond weder de ondubbelzinnigste blijken der hulde en toegenegenheid van de zeer talrijke aanwezigen.

Het concert voldeed in alle opzigten aan de hooggespannen verwachting en zal nog lang in de geheugenis onzer stadgenooten bewaard blijven.

— Te Scheveningen leeft een hoogbejaarde, brave visscher met eene liefdevolle, eenige dochter. Lang had deze geaarzeld den grijsaard te openbaren, dat alles verteerd was en zij niets meer hadden om van te leven. Hoe veel moeite het haar ook kostte, zij kon hunnen toestand niet langer verzwijgen, en zij gaf dezer dagen den ouden man te kennen, dat de nood zeer hoog geklommen was. Nadat de vader zijne dochter kalm had aangehoord, zeide hij: troost u kind, ik heb nog wat gespaard. Groot was de vreugde van de dochter toen zij haren vader uit een verborgen hoekje een rolletje papier zag krijgen, dat de oude man zeide eene waarde van *f* 290 te bevatten. Het was een *visserssc͏hat*, dien hij ruim 30 jaren had bijeen gespaard en welke hij, bij gelegenheid van de hermunting omgewisseld en bewaard had tot den uitersten nood of wel voor zijn zorgvuldig kind na zijn dood.

De dochter begaf zich in allerijl naar een der bankiershuizen in de stad om het papier voor geld in te wisselen. Was hare vreugde groot toen haar vader de spaarpenningen te voorschijn had gehaald, grooter nog was hare verslagenheid, toen zij op het kantoor moest vernemen dat het geldspapier, zijnde muntbiljetten der oudste soort, vervallen was en geen waarde meer had. Dat antwoord verpletterde haar als 't ware en hare krachten schoten bijna te kort om die tijding te gaan overbrengen aan haren grijzen vader. Hare vrees was niet ongegrond, want de vader bleef haar bij het vernemen van het berigt eenige oogenblikken sprakeloos aanstaren. Wat stond hem in dezen ongelukkigen stand van zaken te doen? Alléén dit. Dat de oude man zich tot Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning heeft gewend, met de bede, dat het Hd. behagen moge hem op de eene of andere wijze in zijn verlies te hulp te komen. De afgeleefde visscher, die nog een van de weinige overgeblevenen is, welke in Januarij 1795 naar Engeland zijn overgestoken, vestigt zijne hoop geheel en al op de bekende menschlievendheid van zijnen Koning.

- Te Texel heeft dezer dagen het volgende treurige ongeval plaats gehad. Twee nog zeer jonge kinderen, een knaapje en een meisje, vermaakten zich met spelen, toen het knaapje beproefde over eene lage heining te klouteren; door een onbegrijpelijk toeval bleef zijn halsdas, onder dat bedrijf, aan een spijker haken, en schijnt hij door schrik of onnoozelheid zich niet te hebben weten los te rukken, zoodat hij bleef hangen. Zijn zusje, jonger dan hij, kwam kort daarna in 's ouders huis en verhaalde aan de moeder, dat haar broertje eerst gehuild had, maar nu sliep; men spoedde zich naar buiten en vond het jongske levenloos aan den spijker hangen; men verbeelde zich den toestand der moeder op dat gezigt.

Z. M. heeft *benoemd:* tot offic. van gez. 3de kl. bij de geneesk. dienst der landm. in O.-I., *F. H. Deissner;* tot ridder van den Nederl. Leeuw, *C. F. Winter Sr.*, translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta, op het eiland Java.

Bepaald: dat de plaats gehad hebbende benoeming van den gen.-maj. *G. Bakker*, waarnemend kommand. van het leger in Neerl.-Ind., tot gen.-maj. effectief, gerekend wordt te zijn ingegaan van 13 Junij 1850, en dat op het daartoe door hem gedaan verzoek, hem op de meest eervolle wijze wordt verleend een ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

ENGELAND.

— Men heeft verhaald, dat drie leden van het genootschap van den vrede, namelijk de heeren *H. Pease*, *J. Sturge* en een ongenoemde uit Bristol, naar Petersburg vertrokken zijn, om den Czaar tot het sluiten van den vrede met de Porte aan te sporen.

— Uit Portsmouth wordt gemeld, dat men aldaar nu aldra de vorming van een Britsch Oostzee-escader verwacht, dat in geen geval dienst zou kunnen doen voor dat de Oostzee geheel van ijs bevrijd zou zijn. Volgens de opgave van een der dagbladen van Portsmouth zijn voor dat escader beschikbaar: 18 schroefstoomschepen van 131 tot 8 stukken, 12 zeilschepen van 120 tot 16 stukken, 7 kleine raderstoomschepen en 2 transportschepen, terwijl over eenige maanden 6 nieuwe schroefstoomschepen van 151 tot 81 stukken voltooid en voor werkelijke dienst bruikbaar zullen zijn.

— De *Herald* zegt, dat, behalve de 20,000 Iersche miliciens, welke het gouvernement plan heeft op te roepen, ook 10,000 man der Schotsche militie mobiel zal worden verklaard. Deze manschappen zijn bestemd ter vervanging van de troepen, die naar de Middellandsche zee mogten worden gezonden.

— De sterkte van het leger in Ierland bedraagt 21,476 man, behalve nog 13,750 man militie en policie.

— Uit Dublin is het verschrikkelijke berigt ontvangen, dat het met 675 landverhuizers uit Liverpool naar Melbourne vertrokken schip *John Tayleur*, Zaturdag middag, bij een zwaren storm, op Lambay eiland, ten noorden van de baai van Dublin, aan den grond is geraakt en oogenblikkelijk uit elkander geslagen, waarbij meer dan 400 passagiers het leven hebben verloren; ruim 200 personen hadden zich op het eiland weten te redden. Van de Iersche kust was eene stoomboot afgezonden, om de overgeblevenen naar den vasten wal te brengen.

FRANKRIJK.

De aandacht was ook hier uitsluitend op de Oostersche kwestie gevestigd en op de houding, welke de regering in gemeenschap met Engeland nemen zou. Ofschoon nu de politieke gezigteinder zeer verduisterde en alles tot een oorlog zich voorbereidde, heerschte te Parijs ten hove en in de hooge kringen veel levendigheid; bijna dagelijks hadden er bals en soirées plaats. Men was ook zeer gespannen om te vernemen, wanneer de wetgevende ligchamen hare werkzaamheden zouden hervatten; die dag werd eerst op den 27 Februarij vastgesteld, doch later weder tot 2 Maart uitgesteld.

— Een dagblad meldt, dat de beetwortel een gevaarlijken mededinger gevonden heeft in de suikerplant, welke uit het Noorden van China is overgebragt. Naar men zegt, bevat deze plant per hectare 30,000 kilo's meer dan de beetwortel, en het suikervocht, dat zij voortbrengt, is van uitstekende hoedanigheid: wit, helder en zuiver.

— Een officier der Fransche marine heeft een eenvoudig middel gevonden, om het roer der schepen tegen het geschut des vijands te beschermen; het is aan den minister van marine onderworpen.

— Te Parijs is een blok goud van 20 millioen francs waarde. Het is juist een kubiek el groot.

— In Frankrijk zijn gedurende de laatste 12 jaren gedrukt 81,705 boekwerken in alle talen.

— Men verzekert, dat de heer *Thiers* onlangs een onderhoud met een zeer doorluchtig persoon gehad en bij die gelegenheid verklaard heeft, dat hij zich gelukkig zoude rekenen zijne diensten te zien aannemen, voor het geval dat eene vereeniging mogt plaats h[...] ben van de verschillende takken der *Bourbons*, w[...] vereeniging hem zijne vrijheid zoude hergeven. [...] aanbod moet gereedelijk zijn aangenomen, en het w[...] dus niet onmogelijk, dat de heer *Thiers* eene zeer a[...] zienlijke positie in het bestuur des keizers verkreeg.

— Men verzekert, dat zich op dit oogenblik, he[...] te Charenton of in andere gestichten voor krankzin[...] gen, niet minder dan 417 personen bevinden, we[...] aan verstandsverbijstering lijden, ten gevolge van hun[...] proeven en bemoeijingen met den tafeldans.

— De jongste tijdingen van het eiland Mauritius m[...] den de heropening van den handel op Madagascar v[...] al de natiën der wereld, tegen een regt van 10 p[...] De slavenhandel is verboden.

— Door de heftige koude, waarop eene vochtige wee[...] gesteldheid is gevolgd, hebben een aantal gebouwen [...] Frankrijk, zoowel als elders, veel geleden. Te Brest [...] een huis ingestort en te Mallaga, in Spanje, eene g[...] heele kazerne, waarbij een aantal militairen het le[...] hebben verloren. Te Parijs is bij de barrière van S[...] vres een wachthuis ingevallen. Te Saint-Brieux, in [...] departement Côtes-du-Nord, is een groot gedeelte v[...] een in steen gehouwen rand of lijst van de hoofdke[...] losgeraakt en op het druk bezochte marktplein gev[...] len, gelukkigerwijze zonder iemand te kwetsen. [...] brug van Luccy, welke, ter hoogte van 30 meters, o[...] de rivier de Rhône tusschen Frankrijk en Savoye [...] gelegd, is met een vreeselijk geweld ingestort. Een g[...] deelte van de rots, waarop die brug steunde, is d[...] dien val mede naar beneden geworpen.

— Men schrijft uit Bressa, dd. 14 Dec., dat *Abd-e[...] kader*, ten einde een groot aantal Arabieren die uit Syri[...] Tripoli en Tunis naar hem zijn toegekomen, in zij[...] omgeving te behouden, een groote uitgestrektheid gron[...] heeft aangekocht voor de som van 200,000 piaste[...] Ook heeft hij daarop verscheidene Arabische famili[...] gevestigd, om er zich op de cultuur toe te leggen.

DUITSCHLAND.

Even als overal elders was ook hier de Levantsc[...] questie het eenige dat de aandacht gevestigd hield; [...] het andere moest daarvoor wijken, zelfs de questie d[...] geestelijke geschillen werd slechts van ondergeschi[...] belang beschouwd. Men is daarmede nog niet gevo[...] derd, want de onderhandelingen, welke aangeknoo[...] waren tot vereffening van dat geschil, zijn afgesprong[...] ten gevolge der eischen van de geestelijkheid, welke d[...] regering niet kan toegeven.

— Te Weenen wordt ernstig gedacht aan het pl[...] tot vestiging van eene overzeesche handelmaatschappi[...] voornamelijk ten doel hebbende, om aan den Ooste[...] rijkschen handelstand nieuwe bronnen te openen.

— Dezer dagen had de plegtige verloving plaats tu[...] schen de aartshertogin *Elisabeth*, weduwe van den he[...] tog *Ferdinand* van Modena, en den aartshertog *Kar[...] Ferdinand*, jongere broeder van den aartshertog *A[...] brecht*, gouverneur van Hongarije. Uit het vroege[...] huwelijk met den hertog van Modena heeft deze schoon[...] prinses nog eene dochter in leven.

— Er was te Berlijn een gerucht in omloop dat ee[...] ter allesins bevestiging verdient, namelijk dat de keiz[...] van Rusland te Berlijn en Weenen werd verwacht.

— Bij het ministerie van oorlog in Pruisen word[...] tegenwoordig proeven genomen met ijzeren snaphaan[...] kogels, die slechts $1\frac{1}{2}$ lood wegen en op 400 schrede[...] nog het kurassierharnas doorboren, terwijl de 2 lood[...] looden kogels der zündnadel-geweren, reeds op 20[...] schreden plat gedrukt worden. Met weinig moeite kun[...] nen de zündnadel-geweren voort het ijzeren werktui[...] worden ingerigt.

— Het Beijersche leger, met de reserven, telt tegen[...] woordig 172,571 man infanterie, 22,874 man cavallerie[...] 1628 stukken geschut met 18,079 man artillerie, bene[...] vens bijbehoorenden trein.

— Als een voorbeeld van het gewigt des Noord Duit[...] schen zeehandels kan strekken, dat de handelsbeweging[...] te Hamburg en Bremen alleen in het vorige jaar onge[...] veer 470 millioen heeft bedragen.

PORTUGAL.

Uit Portugal wordt gemeld, dat de dood der koningi[...] nog steeds zeer betreurd wordt, doch er heeft in geene[...] plaats der monarchie eenige de minste rustverstoring[...] plaats gehad. De beide der regering vijandige partij[...] schappen missen alle kracht en sympathie en zullen he[...] niet wagen het hoofd op te steken, terwijl het algemee[...] leedgevoel in den lande getuigt van de verknochtheid[...] aan het regerende stamhuis en aan de constitutionee[...] instellingen. De bevolking schijnt wars van alle nieuw[...] omwentelingen, terwijl zich onder het tegenwoordig[...] bewind de materiele hulpbronnen van het land reed[...] aanmerkelijk hebben ontwikkeld. Ook vloeijen de be[...] lastingen veel geregelder dan in vroegere jaren in d[...] schatkist, en sedert de laatste schuldregeling hebben[...] niet slechts de kostbare geldopnemingen bij Lissabonsche[...] kapitalisten opgehouden, maar de uitgifte der eerste[...] reeks van de te Parijs gesloten leening, heeft ook aa[...] de regering de middelen verschaft tot dekking der loo[...] pende kosten van de beide spoorwegen, in wier spoe[...] dige voltooijing de koning-regent bijzonder belang schijn[...] te stellen.

ITALIE.

Uit Italie is niet veel te melden. Men wil weten, dat Sardinië, in geval Frankrijk met Rusland in oorlog mogt geraken, een hulpcorps van 30,000 man heeft toegezegd. De kamers hebben de verlaging der invoerregten op de granen goedgekeurd.

— Een brief uit Turyn meldt, dat de bisschoppen van Turijn, Genua en Vercelli, aan het Sardinische bewind een protest hebben gerigt tegen de onderscheidene circulaires, die door de ministers zijn uitgevaardigd en betrekking hebben op goederen, aan de geestelijkheid toebehoorende.

— De gemeenteraad van Genua heeft 85000 frs. bestemd voor het oprigten van een gedenkteeken ter eere van *Columbus*. De inschrijving tot dit doel is tot dus ver nog geenszins voldoende.

— De berigten uit Rome luiden zeer bedroevend. In onderscheidene legatiën heerscht het gebrek op eene vreeselijke wijze. De werkzaamheden aan de wegen en kanalen, welke het bewind had verordend, waren on-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 25 Maart 1854, No. 24.

voldoende om al den behoeftigen werk te verschaffen. Te Ferrara had een oproer van vrouwen plaats gehad na het vertrek der Oostenrijksche troepen. Te Bogna-Cavalli waren de arbeiders aan de openbare werken tot ongeregeldheden overgeslagen, naar aanleiding van de duurte der levensmiddelen.

— Te Rome heeft men den 19 Januarij in de St. Pieterskerk het kolossale standbeeld van den paus *Gregorius XVI*, in wit marmer opgerigt. De kosten voor dit standbeeld worden gedragen door de kardinalen, die door den genoemden paus tot die waardigheid zijn verheven.

WEST-INDIE.

Volgens de laatste bij de regering ontvangen berigten, loopende tot 5 Jan., liet de gezondheidstoestand der bevolking in de kolonie Suriname niets te wenschen over.

Daarentegen bleef op Curaçao, volgens berigten van den 8 Jan. steeds de roodvonk, hoewel van eenen goeden aard, onder de bevolking heerschen, terwijl vreemdelingen, zoowel Europeanen als Amerikanen, en onder de eersten voornamelijk de kortelings aangekomen militairen, veelvuldig door den typhus werden aangetast. en daaraan 11 van deze laatsten sedert 17 December waren overleden.

Daarbij kwam, dat men op Curaçao groote vrees koesterde voor het uitbarsten der cholera. Die vrees was gegrond op het berigt dat die ziekte op het eiland Nevis was uitgebroken, alwaar dezelve onder eene bevolking welke geschat wordt op 10,000 zielen, van den 4 tot den 27 Dec. niet minder dan 500 slagtoffers zou hebben weggesleept.

Ook op St. Thomas zou, volgens geruchten, de cholera zich hebben vertoond, doch van eene andere zijde werd het ontstaan van die geruchten toegeschreven aan de omstandigheid, dat een tiental personen op dat eiland zijn overleden, ten gevolge van eene vergiftiging van het drinkwater op eene der plantagiën.

Intusschen verkeerde de bevolking van Curaçao, alsmede van St. Eustatius en St. Martin, door een en ander in de grootste ongerustheid. Door het bestuur waren de krachtigste maatregelen beraamd, in de eerste plaats tot wering zoo mogelijk van de ziekte, en in de tweede plaats tot behoorlijke verpleging der lijders, indien de bestaande vrees zich onverhoopt mogt verwezenlijken. De gouverneur voedde de hoop, dat de Nederlandsche eilanden, hierboven genoemd, zouden verschoond blijven van het gevreesde bezoek, en zulks op grond, dat reeds meermalen de cholera in korte nabijheid was uitgebroken, zonder tot onze bezittingen door te dringen.

Eindelijk is nog door den gouverneur van Curaçao, onder dagteekening van 4 Jan. medegedeeld, dat op dien dag plotseling aan boord van Zr. Ms. korvet *Heldin*, de gele koorts was uitgebroken, en reeds 19 matrozen waren aangetast. De kommandant van dien bodem had dien ten gevolge besloten, om nog dienzelfden dag zee te kiezen, in de hoop, dat eene verandering van atmospheer een gunstigen keer aan de ziekte zou geven.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven 23 Jan. Albrecht Beijling, K. van den Erve, v. Batavia n. Schiedam.

27 Marshall Bennett, J. Harris, v. Batavia n. Rott.

28 Borneo, C C. Hansen, v. Batavia n. Rott.

1 Febr. Valparaiso, J. v. d. Meijden, Mary Mantague, J. Barclay, beiden v. Batavia n. Rott.

Hellevoetsluis 23 Jan. de Leeuw, J. H. Muller, v. Akyab

29 Mappa. J, Muller, v. Batav. l. v. de Kaap de Goede Hoop. Blundell, A. Lumlyl, v. Batavia.

Texel 24 Jan. Alida Wilhelmina, C. E. Doornbos, v. Batavia.

27 Anna Maria Wilhelmina, C. G. Fisscher, v. Batav.

31 Caren Cecilia, C. J. Pratt, v. Manilla.

Zierikzee 28 Jan. Schouwen, H. A. Wilton v. Reede, v. Batav. laatst v. Vlissingen.

Vertrokken.

Texel 4 Febr. Gerardus Jacobus, H, B. C. H. Ruysch. n. Hongkong bijlegger v. Hartlepool, na geëindigde reparatie.

Veere 22 Jan. Mercurius. W. Veeneman, v. Middelburg n. Londen en Australie.

Zeilklaar.

Nieuwediep: Mercurius, D. Visser, n. Batav. Java's Welvaren. H. Wittebol, n. Batavia. Lucipara's J. Kloppenburh, n. Australie.

Vreemde Havens.

Londen 1 Febr. Waterloo, vau Epen, Port-Philip.

Deal 31 Jan. I. C. Schotel, v. Beest Holle, v. Hartlepool, zeilde 2 Febr. n. Sydney.

Bij *Folkestone* 2 Febr. Koning Willem II, Giezen, v. Hartlepool n. Batavia.

Liverpool 23 Jan. Nijverheid, v. Strijen, n. Hobart-Town.

Swansca 19 Jan. Vice-Admiraal Lucas, de Weerd, n. Batavia Vertrok 2 Febr. uit de Mumbles.

Hull 30 Jan. Zwijger, Mugge, n. Port-Adelaide.

Hartlepool 28 Jan. Koning Willem II, Giezen n. Batavia.. Louise Prinses der Nederlanden, Lion, n. Hongk.

Northshields 31 Jan. Margaretha. Lange, n. Rio-Janeiro

Nantes 29 Jan. Benjamin Sanier, Dolu, v. Samarang.

Havre 20 Jan. Gretry, Buisson, v. Batavia.

Ascension 29 Dec. Batavier, Uil, v. Batavia, zeilde den volgenden dag n. Rotterdam.

Bij *Ascension* 28 Dec. Sara Johanna, Sweys, v. Batavia n. Amsterdam.

St. Helena ...... West, Jones, v. Batavia.

9 Dec. Abyssinia, Ferrara, v. Batavia n. Amsterdam.

13 Henrika, de Boer v. Soerabaija n. Amsterdam.

18 Robenhaupt, Rijken, v. Batavia n. Rotterdam.

21 Ardjoeno, Post, v. Batavia n. Amsterdam.

24 Heltio, Camelen, v. Mauritius n. Rotterdam, met de lading van het te Mauritius afgekeurde schip Dankbaarheid aan de N. H. M.

N.B. Bovengenoemde schepen hebben allen hunne reizen vervolgd.

Bij *St. Helena* 28 Dec. Twee Gebroeders. Zeeman, v. Batavia n. Hongkong.

Kaap de Goede Hoop 22 Nov. Marij en Hillegonda, Visser, v. Hartlepool n. Hongkong.

2 Dec. Kolonel Koopman, Klein, Nordpolen, Goldknegt, beiden n. Batavia.

6 Prins Veldmaarschalk, de Vries, n. Batavia.

20 Prins Oscar, Welin, n. Batavia.

San Francisco 9 Dec. E. Corning, ..., v. Batavia met schade aan de lading.

Schepen in Lading.

Rotterdam naar Batavia, Samarang en Soerabaija, Elisa Susanne, T. Cars T.z. naar do, do. en do. Jacatra, T. Buijs J. Zn.

Amsterdam naar Batavia. Willem de Clercq, P. Ouwehand. naar do. en Samarang, Magdalena. A. P. Klein. naar do. Samarang en Soerabaya, Goede Verwachting, F. H, Zeylstra. naar do. do. en do. Vier Gebroeders, J. v. d. Meulen. naar Samarang en Soerabaya, Staatsraad Baud, T. de Joug. naar Melbourne en Sydney, Ambarawa, J. Buykes. naar do. en do. Willem Eggerts, H. Faber. naar New-York Wynanda Lucretia, W. W. de Jong.

Scheepstijdingen.

Door den minister van marine, is, in dato's Gravenhage 21 Januarij, bekend gemaakt, dat in de nabijheid onzer kust, in het N. W. $\frac{1}{2}$ W. (miswijzend kompas) op twee mijlen afstands van Kamperduin, zich het wrak van een schip bevindt, welks mast, en wel het onderste gedeelte daarvan, ongeveer tien voet in schuine rigting boven het watervlak uitsteekt. Aan den mast is eene doorgekaaide raa, waarvan een der nokken met laag water even te voorschijn komt. Deze mast en ra zijn bewegelijk, zwaaijen op voor eb en vloed en schijnen door een gedeelte van het want aan het gezonken en vermoedelijk gebarsten schip vast te zijn.

Vau het wrak zelf is, bij onderzoek, niets meer bespeurd geworden. Rondom den vlottenden mast is, bij gedane loodingen, niet minder dan 13 vadem diepte bevonden.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 4 Febr. Koffij: De gunstige indruk welke door de annonce der Maart-veilingen van de N. H. M. op het artikel gemaakt was, is door de ongunstige politieke berigten wederom uitgewischt, en de handel bepaalde zich tot den omzet van eenige weinige ceelen goed ordinair Java in de prijzen van $22\frac{1}{2}$ à $32\frac{3}{4}$ n. kw. Over het algemeen blijft echter eene tamelijk gunstige opinie voor het artikel bestaan. Men verwacht dat in vele behoeften vóór de veilingen zal moeten worden voorzien, hetwelk bij de geretireerdheid der voornaamste houders weder van invloed op de prijzen zal zijn.

Thee met beperkten omgang, maar op vaste prijzen gehouden. Ord. Congo is in de tweede hand tot 90 c. moeijelijk te koopen.

Ruwe Suiker. Het artikel was in het laatst der vorige maand minder gewild, en niet tot de laatste hooge prijzen te verkoopen. Er hebben geene belangrijke afdoeningen plaats gehad; alleen werden 349 k. Havana, slappe kw., No. 16—17, à *f* $32\frac{3}{4}$ verkocht.

Rijst zeer stil en in enkele soorten zelfs lager te noteren, gep. Tafel *f* $13\frac{1}{2}$ à *f* $14\frac{1}{2}$; dito Java *f* 11 à *f* $11\frac{1}{4}$; Java voorloop *f* 12 à *f* 13; gep. Aracan *f* $11\frac{1}{4}$; Aracan voorloop *f* 12 à $12\frac{1}{2}$; ongep. *f* $9\frac{1}{2}$ à *f* 10. Van Akyab zijn weder 3500 b. Aracan, per *de Leeuw* aangebragt, die echter nog niet aan de markt zijn.

Specerijen met weinig omgang, doch niet lager. Notenmuscaat werd met 195 c. voor No. 1 betaald. Foelie 180 c. Voor Amb. Nagelen toonde zich tot 42 à 43 c. meer vraag, doch men vordert hoogere prijzen. Peper voortdurend schaarsch, waardoor in het artikel weinig omgaat.

Indigo. Van de laatste particuliere aanvoeren moet nog een groot gedeelte onderzocht worden. De geheele voorraad bij particulieren bedraagt ca. 700 k. en biedt den voorjaarshandel eene ruime keuze aan.

Banca Tin. In de vorige week werden 100 bl. à *f* 78 verkocht, en sedert zijn tot dezen prijs nog verkoopers gebleven, doch ontbreekt het verder aan nemers.

Huiden. Tot geheimen prijs zijn 396 stuks Java-Buffel afgedaan. Per *Julie* zijn van Padang aangevoerd 1880 st. en per *Willem III*, van Samarang 1694 st. Koehuiden.

Droogerijen. Campher, 25 tob Japansche werden à 65 c. losgelaten. Chineesche is tot 63 c. aan de markt. Tamarinde. Na de laatst vermelde speculative inkoopen is niets van belang omgegaan. Tot *f* $9\frac{1}{2}$ werden eenige vaten voor de consumptie gekocht. Cubeben blijven eene goede opinie genieten. De partijtjes per *Emigrant* en *Jan van Hoorn* zijn nog niet aan de markt. Steranijs schaarsch en onder *f* 47 niet te koop. Rad. Galanga nominaal *f* 15 à *f* 16. Lange Peper veel gevraagd; de 48 balen per *Emigrant* zijn tot hooge, maar geheim gehouden prijs verkocht. De 86 balen per *Jan van Hoorn* zijn transito. Rhabarber zeer schaarsch en daardoor zonder handel. Indien niet spoedig aanvoeren plaats hebben, zijn belangrijk hooge prijzen te wachten. Cassia Lignea was meer gevraagd, en hetgeen tot 80 c. te koopen was, werd grif genomen: te Amsterdam is zelfs voor 125 k. 81 c. besteed. Cassia Vera. De kooplust is weder aangewakkerd, en de omzet in gewone soort bedroeg ruim 400 pakken tot 34 c. Tigablas werd met 42 c. betaald; 150 pakken, gew. kw., zijn per *Julie* van Padang gearriveerd. Geconfijte Gember was veel gevraagd. De resterende 40 kistj. per *Soölo* werden à 65 c. verkocht, waarmede de voorraad in de eerste hand is opgeruimd. Overigens was de omzet in de tweede hand zeer levendig, en wat tot 65 c. van diverse merken voorkwam, werd grif genomen; onder 70 c. is niet te koopen. Gum Dammar bleef tot 45 c. koopers vinden; tot 47 à 46 c. is aan de markt. Gum Elasticum meer aangeboden; zeilende partijen *f* 58, partijen in loco *f* 59. Bindrotting. Er openbaart zich weinig kooplust en geen verkoopen hebben plaats gehad.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Maart	18	Nederlandsch	Echo	D. Kuiper	Batavia		Rotterdam.
»	—	Engelsch	Gambia	H. Anderson	Manilla		New-York.
»	20	Belgisch	Ambiorix	J. de Ruyter	Batavia		Antwerpen.
»	21	Engelsch	Margaret West	W. Bouman	Kaap de G. Hoop	15 Jan.	Singapore.
»	—	Amerikaansch	Flydway	Sewell	Whampoa		New-York.

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart	21	Nederl. Indisch	Kim Heg Ing	Tjio Banting	Riouw	6 Maart	
»	22	» »	st. Java	G. Batten	Singapore	19 »	Maclaine, Watson en co.
»	—	» »	Fatahool Rachman	Hadjie Karim	Riouw	9 »	D. N. Buys en co.
»	—	» »	Maymoon	Said Kassim	Cheribon	20 »	Coulster
»	—	Nederlandsch	Waalstroom	J. C. Wijnmalen	Amsterdam		
»	23	»	Maria Magdalena	F. H. Popken	Rotterdam	21 Nov.	Bahre en Kinder.
»	—	Noorw.	Sonverain	O. Helliesen	Akyab	24 »	»
»	—	Nederlandsch	Luctor et Emergo	S. Ouwehand	Cheribon	20 Maart	de Woerdt, Ruyl en co.
»	—	Nederl. Indisch	Pogoan Zephyr	On Kinglong	»	18 »	Coulster
»	—	» »	Marzoek	Sech Jamanie	Indramayoo	20 »	»
»	—	Engelsch	Margareth West.	W. Baumann	Kaap d. G. Hoop.	14 Jan.	Martin. Dyce en co.
»	—	Bremer	Auguste	Langenberg	Samarang	18 Maart	
»	—	Fransch.	Ballochans	Penaud.	San Francisco	24 Nov.	G. Suermondt & co.
»	24	Amerikaansch	Daniel Webster	Bisbie	Melbourn		Paine, Stricker en co.
»	—	Nederlandsch	Phoebus	Beck	»		»
»	—	»	Admiraal Piet Hein	Hazewinkel	Soerabaya		Haager en Schuurman.
»	—	»	Macao		van de Oost		Tiedeman en van der Burg.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Maart	22	Pruisch	Salvadora	A. Glaser	Akyab
»	23	Nederlandsch	Gertrude	J. Lourens	Rotterdam
»	—	»	Jan Pieter Zoon Koen	J. Verloop	Akyab.
»	—	»	Abel Tasman	J. Hensing	Soerabaya via Nederland.
»	24	Nederl. Indisch	st. Banda	Schmidt	Soerabaya.
»	—	» »	Fastas Bandjermassing	Sarief bin Hoesien	Muntok.
»	—	» »	Pasekan	Tan Pikgiok	Pacalongan.
»	—	Nederlandsch	Luit. Adm. Stellingwerff.	Mispelblom Beyer	Nederland.
»	—	»	Jacoba Helena	J. M. Pfeil	Rotterdam via Soerabaya.
»	25	»	Jacob Cats	J. Koning	om de West.
»	—	Engelsch	Margareth West	W. Bauman	Singapore.

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Palembang	J. Hoekstra	Nederland.	de Woerdt, Ruyl en co.
»	Lucter et Emergo	S. Ouwehand	Nederland.	»
»	Lewe van Nijenstein *	R. H. Borchers		Kreglinger, Dummler en co.
»	Vier Gebroeders *.	C. Vonck		B. Kopersmit & co.
»	Banca	B. C. ten Ham	Pamanoekan	G. Suermondt en co.
»	Nedrlands Indië	L. Delcliseer		Tiedeman en van der Burg.
»	Gebroeders	B. G. Flik.		Maclaine. Watson en co.
»	Zes Gezusters	G. H. Ruhaak		»
»	Maria Magdalena	F. H. Sopken.	Samarang	Bahre, en Kinder.
Nederl. Indisch	Fatahool Rachman	Hadjie Karim		D. N. Buijs en Co.
» »	Segaffie	Sech Oemar Orakem	Banka.	Coulster
» »	Al Aloewie	Sech Oemar Bafadel	»	»
» »	So-ootban	Sech Moch. Banseer	Samarang en Soerabaya.	»
» »	Maymoon	Said Kassrom	Samarang via Soerabaya	»
» »	Pogoan Zephijer	Ong Kimlong	Soerabaya	»
» »	Marzoek	Sech Jemanie		»
Engelsch	Thames	Griffith	Sydney	Hunter, Houghton & Co.
Noorw.	America Packet	Lous	Falmouth	Bahre en Kinder.
»	Souverain	O. Helliesen	Akyab	»
Amerikaansch	Daniel Webster	Bisbie		Paine, Stricker en co.
Fransch.	Ballochan No. 2	Pinard		G. Suermondt & co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een*.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Maart 14	Bal.	Ardjoeno	Lioe Pessen	Balie (Bad.)
» —	Ned.	Jane Serena	C. Brodie	Batavia.
» —	»	Mercurius	Walter.	Menado.
» —	Zw.	Margaretha Ida	H. Hagers	Ternate.
» —	Ned.	Prins Oscar	Welin	Batavia.
» 16	N. I.	Fathool Hair	Said Hassan	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Maart 15	Ned.	Kolonel Koopman	J. J. Klein	Amsterdam.
» —	Bal.	Srie	Lioe Aman	Balie (Bad.)
» 16	N. I.	Little Tot.	Katjoong	Pasoeroean.
» —	Ned.	Paulina	Pa Gantina	»
» 17	N. I.	st. Banda	Schmidt	Bat. v. Sam.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	Willem I	J. J. Niedfeld	Nederland	Fraser Eaton en co.
»	Zeeland	F. de Winter	»	P. Kervel en co.
»	Generaal Baron van Geen	G. Rotgans	»	Ruyl, Cramer en co.
Nederl. Indisch	Kiem Sansing	Tjoa Kow.	Balie	Gezagvoerder.
» »	Fathool Wahap	Said Segaf.	Balie	»
» »	Alfulk	Sech Baradja	Banda	Sech Awal Baboe Said.
Fransch.	Louis	P. L. Tahet	Nantes	Fraser Eaton en co.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

Datum.	*Vlag.*	*Nanem der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Maart 9	Ned.	Van der Werf	P. C. Rosier	Soerabaya.
» —	»	Carolina	W. Johannes	»
» 10	N. I.	Little Lot	Katjoeng	»

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Maart 11	N. I.	Little Tot	Katjoong	Soerabaya
» —	Ned.	Carolina	Amin	Bezoekie.
» 13	»	Sara Alida Maria.	Tekelenburg	Amst. vBanj

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Banda:* de heeren *van der Put. — Bade en echtgenoot. — B. Kopersmit. — von Schmidt auf Altenstadt. — Schimmelpenninck. — H. Versluijs. — Volkert. — Colman en familie. — Melbourn. — Cramer. — Besier. — Z. M. troepen.*

Met het N. I. stooms. *Java:* de bisschop van Colophon Vrancken, de heeren *Heijdorn. — MacFarlin. — Z. M. troepen.*

Met het Ned. schip *Waalstroom:* de heeren *W. F. Steenstra Tousaint. — C. M. Pons. — J. J. van Limburg Brouwer.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip. *Gertrude:* de heeren *C. G. Coorengel. — H. W. Geselschap en familie. — G. Suermondt en familie, met 2 bedienden. — P. H. A. van den Broek en familie, met 2 bedienden.* — 4 gepasp. militairen.

Met het N. I. stooms. *Banda:* de heeren *B. J. Weijmar.* — Mr. *H. M. Willer.* — Mevr. *van Rappard.* — Mejufvrouwen *Claessen. — C. E. van der Bent. — M. F. Schultze.* — Offic. van gez. 1 kl. *J. P. der Boek.* — 1 luit. *E. van Wisselkerke. — Z. M. troepen.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 22 *tot en met den* 25 *Maart* 1854.

AANVOER.

Van Croëe per praauw Sampang gez. Siekano.
40 pic. klapper olie. 300 ps. klappers. *gezagvoerder.*

Van Pamanoekan per praauw Maijang gez. Noessie
210 pic. padie. 5 do. gedr. geraslen. *Jap Lin.*

Van Tjiringien per praauw Sampang. gez. Alivan.
120 pic. gomelastiek. 70 zakk. rijst. 6 st. koehuiden. *Teo Soban.*

Van Cheribon per praauw Sampang gez. Bleman.
9 koij. rijst. 10 pic. buffelvet. 15 ps. bezems. $21^{93}/_{100}$ pic. gambier. *Ang Hoeij.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Said.
196 pic. rijst. 10 led. tonnen. *Ang Hoeij.*

Van Tjiringien per praauw Pantjallang gezagv. Kieboen.
120 pic. rijst. *de gezagvoerder.*

Van Tjiringien per praauw Pantjallang gezagv. Dioko.
130 zakken rijst. 10000 ps. pinang. *Tjoa Tjong.*

Van Tjiringien per praauw Djoeroepian gezagv. Appe.
56 pic. gom elastiek. 50 ps. klappers. 1 kist bagage. *de gezagvoerder.*

Van Tjiringien per praauw Sampang. gezagv. Koeij.
270 pic. rijst. 4 tonnen olie. *Oeij Koanko.*

Van Tjiringien per praauw Sampang gezagv. Kasdam.
300 zakken rijst. 10 tonnen olie. 100000 pinang. 10 pic. oemping. 5 do. katjang tanah. *The Tjauw.*

Van Tjiringien per praauw Sampang gezagv. Idam.
260 zakk. rijst 10000 ps. rotting. 18 tonn. olie. 20000 ps. pinang. *Lim Oetjie.*

Van de Lampongs per praauw Sampang gez. Kiemien.
6 pic. koffij. 130 do. gom elastiek. 30 do. dammer. 25 do. zwt. peper. 6 do. gez. visch. *Oeij Bongsan.*

Van Soerabaya en Samarang per stooms. *Banda* gezagv. F. H. Schmidt agenten B. Kopersmidt en co.

Lading van Soerabaija.

3 bn. gedr. katoen. 5 do. schertings. *Morgan Melbourn en co.*
3 kn. java sigaren. *Tan Tjanseng.*
$410^{91}/_{100}$ pic. suiker. *Hunter Houghton en co.*
8 pic. aardappelen. *Order.*
3 ks. regalen uit het regalen pakhuis. *De Perez en de Vlugt.*
1 kt. familie portret uit regalen pakhuis. *A. G. van Krieken.*

Van Riouw per ned. ind. bark *Kim Heging* gez. Tjia Bantjeng.
$637^{92}/_{100}$—$29^{00}/_{100}$ pic. gambier. 360 ps. witte aarde 1180 ps. riouws. steenen. 20 pakk. chin. offerpapier. 2 kn. thee. *Gezagv.*

Van Riouw per ned. schip *Fatahool Rachman* gez. Hadjie Abdul Kariem.

Lading van Singapore.

331 kn. thee. 10 pic. verf. 2 vn. vischkuiten. 4 kn. waaijers. 18 zakk. confituren. 234 pakk. papier. 1 pic. en 12 kn. was. 18 pakk. naalden. 1 kt. kramerijen. *Lim Hongsing.*

Lading van Riouw.

$568^{30}/_{100}$ pic. gambier. *Tan Kanglioe.*
7800 ps. seraijer planken. 25000 do. led. zakk. 27000 do. chin. poc. borden. 1200 do. sp. matten. 1 kt. chin. kamfer. *Gezagv.*

Van Cheribon per ned. ind. bark *Maijmoen* gez. Said aboebakar bin Kassiem.

257 pic. rotting. $8^{1}/_{10}$ do. witte dammer. $4^{3}/_{10}$ do. Pal. kaneel. 100 ps. streozakken. 10 do. houte bakken. $1^{10}/_{20}$ corg. do. bakj. 15000 ps. kroepoek. 15000 do. kamplangs. $1^{1}/_{10}$ pic. witte dammer. *oude lad. van Palembang Gezagv.*

Lading van Cheribon.

$342^{07}/_{100}$—$82^{72}/_{100}$ pic. suiker. 1 kt. diversen. *Paine Stricker en co.*
14 corg. Palemb. houte tennongs. *Gezagv.*
$425^{04}/_{100}$ pic. suiker. *MacLaine Watson en co.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Moerkim.
168 pic. rijst. *Po Tjauw.*

Van Tanara per praauw Sampang gez. Baijie.
$2^{1}/_{2}$ vn. brandhout. *Angteng.*

Van Bantam per praauw Sampang gez. Katee.
5000 ps. arensuiker. 2000 aardew. 30 pic. rijst. 5 do. uijen. 14 roll. bant. matten. *Io Tamsoeij.*

Van Bantam per praauw Sampang gez. Moekassim.
200 zakk. rijst. 15 ps. vrucht. *Oeij Kaijtjoan.*

Van Bantam per praauw Sampang gez. Riewan.
8000 ps. arensuiker. 500 do. eende eijeren. 60 pic. rijst. 8 do. uijen $2^{1}/_{2}$ vs. buffelvet. 60 roll. bant. matten. *Oeij Keng.*

Van Tjiringien per praauw Sampang gez: Sangiet.
180 zakk. rijst. *Io Tamsoeij.*

Van Cheribon per praauw Sampang gez. Darman.
195 pic. gambier. *Thee Tianseng.*

Van Cheribon per praauw Sampang gez. Sekar.
167 pic. witte katjang. 54 do. groene do. 200 ps. led. zakken. *f* 150 kopergeld. $43^{10}/_{100}$ pic. gambier. 4 do. uijen. *Tjan Tianseng.*

Van Bantam per praauw Sampang gez. Karie.
8000 ps. arensuiker. 50 pic. rijst *Oeij Loa.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Sidjem.
230 zakk. rijst. 50 ps. aardewerk. *Tjiong Djamseng.*

Van Palembang en Cheribon per ned. ind. bark *Pogoan Zephir* gez. Oeij Kimling.

$46^{1}/_{2}$ pic. oedjoeng atap. 35000 ps. dakpannen. *aan boord gebleven lading van Palembang*

Van Cheribon.

$104^{36}/_{100}$ pic. koffij. *Gouvernement.*
$264^{00}/_{100}$ » gambier. *Oeij Tiandjoen.*
$367^{8}/_{100}$ » suiker. *G. Suermondt en co.*
1 kt. inh. 1 eetservies. *John Pryce en co.*
$83^{60}/_{100}$ pic. suiker. *Paine Stricker en co.*
$1^{30}/_{200}$ » oud koper. *Gezagv.*
56 legg. arak. *Martin Dyce en co.*

Van Indramaijoe per ned. ind. bark *Maesoek* gez. Sech achmat

$2372^{75}/_{100}$ pic. rijst. *Reijnst en Vinju.*
1 kt. gedr. vruchten. 2 ijzeren wieltjes. 1 kt. en 1 pak. diversen. *Tiedeman.*
1021 pic. suiker, *Paine Stricker en co.*

Van Tjiringien per praauw pampang gez. Sadjie.
220 zakk. rijst. 300 ps. klapper. *Jutting.*

Van Tjiringien per praauw Sampang gez. Asmar
280 zakk. rijst. 150 ps. klappers. *Jutting.*

Van Singapore per ned. ind. stooms. *Java* gez. G. Batten. agenten MacLaine Watson en co.

854 pic. suiker. *Hunter Houghton en co.*
2 kn. boeken. *Said aloei Satrie.*
20 ks. specie. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. diversen. *Busing Schröder en co.*
4 kn. zijde. 1 do. tjindees. 10 md. was. *Said aloei Satrie.*
8 md. visch. 1 bl. papier. 30 zakken. zeed. [illegible]
1 kt. stofgoud. *Said mohamat Aldjiet.*
1 kt. zijde. *Said Segaf.*
30 zakk. comijnzaad. 1 pak manufact. *Said oemar Satrie.*
1 kt. manufact. *E. Moormann en co.*
24 kn. manufact. *Martin Dyce en co.*
1 kt. verguldraad. *Burt Mijrtle en co.*
1 kt. zijde. 2 pak. grafsteenen. *Tjia Tjekbie.*
618 ℔ bindgaren. *Jacomettie en co.*
1 kt. stofgoud. *MacLaine Watson en co.*
20 kn. zeep. 50 zakk. tarwe. 1 pak inh. 1 diamanten ring. *Joakim.*
30 pak inl. touwwerk. 53 kn. thee. *Order.*

Van Cheribon per praauw Maijang gez. Saidjan.
3 pic. uijen. 433 ps. buffelhuiden. 4 kn. meel. 13 pic. soija. 6 zakk rijst. 25 pic. katjang. *Sie Liauw.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Kieman.
252 pic. rijst. 15 ps. led. tonnen. *Tan Agiok.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Batjem.
140 pic. rijst. *Pauw Tjaoe.*

Van Bantam per praauw Sampang gez. Saijid.
7000 ps. arensuik. 5000 do. eende eijeren. 4000 do. aardewerk. 20 pic. uijen. 30 do. rijst. *Io Tamsoeij.*

Van Tjiringien per praauw Sampang gez. Mapal.
180 zakk. rijst. *f* 150 recepis aan koperduiten. *Tjia Tianseng.*

Van Indramaijoe per praauw Sampang gez. Sidien.
252 pic. rijst. *Tjo Eng.*

Van Cheribon per praauw Sampang gez. Saban.
$17^{30}/_{100}$ pic. gambier. 81 do. rijst. 20 do. witte katjang. 30 do. roode do. 40 do. knoflook. *Nio Kio.*

Van Amsterdam per ned. schip *Waalstroom* gez I. O. Wijnmalen. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

6 kn. 56 platen. 3067 stav. 241 boss. ijzer. 331 vn. vleesch, $219/_{8}$ do. boter. 350 do. meel. 1 kt. zw. laken. 1 do. fleschen. 24 do. lederwerk. 3 do. teeken behoeften. 1 do. borstelwerk. 1 vt. ijzerdraad. 3 ks. glaswerk. 1 do. lak. 1 do. schoengaren. 1 do. verfdozen. 4 do. redding boegen. 1 do. borstels. 1 do. hoosvaten. 15 do. chacots. 5 do. halsdassen. 1 do. sokken. 1 do. linnen. 1 do. gespen. 5 do. koperwerk. 2 do. verfwaren. 9 do. mouwvesten. 3 do. pantalons. 1 do. ned. maten. 20 do. spreijen 40 do. katoen. *N. H. M.*
95 bn. garen. 1 kt. touwwerk. 15 do. papier. 2 do. zijde goederen 19 do. aardewerk. 1 do. goud gallon. 30 do. weefgoederen. 43 do do. roode katoen. 60 do. bl. do. 75 do. gedr. do. 28 bn. drills. 679 kn. ruwe katoen. *f* 100.000 specie. *Factorij der N. H. M.*
10 vs. specie. *Gouvernement.*

Van Rotterdam per ned. schip *Magdelena* gez. T. H. Popken agent. Bahre en Kinder.

10 vs. zilv. specie. *N. H. M.*
40 vn. wijn. 450 kn. do. 250 do. brandewijn. 650 keld. genever. 100 kn. champagne. 50 bn. kat. goederen. 13 kn. do. do. 92 do krameijen. 80 md. min. water. 200 kazen. 85 vn. verf. 90 kruiken lijnolie. 1 kt. diversen. 3 do. sigaren. *Agenten.*
1 vt. inkt. 1 kt. kramerijen. 2 do. boeken. 1 rol. perkament. *Lange en co.*
200 vs. spijkers, *Pandel en Stiehaus.*
40 kn. wijn. *Maiër.*
5 kn. wijn. en provisien. *J. R. Lange.*
27 kn. manufact. *E. Moormann en co.*
80 vn. wijn. 100 vs. boter. 3 kn. manufact. *G. Suermondt en co.*
209 coll. provisien. 2 kn. parfumerien. *Langier en Esmiol.*
25 coll. provis. 12 kn. do. 50 bladen koper. 100 vs, boter. 100 hammen. 20 vn. rolpens. 3 tonn. haring. 1 bl. laken. *v. Ommeren Rueb en co.*
6 kn. wijn. *C. Hultman*
100 hammen. 300 vs. boter. 1 bl. manufact. *Busing Schröder en co.*
43 coll. provisien. *van der Biesen en Zoon.*
50 vs. boter. *van Kleef.*
2 kn. manufact. 30 md. min water. 5 kn. inh. 2 rijtuigen. 25 [illegible] papier. *de Fiennes.*
8 kn. manufact. 1 do. zijde. *Metzendorff Wilmans en co.*
2 bn. manufacturen. *Kreglinger Dummler en co.*
1 kist muzijk instrumenten. *Waitz Stuve en co.*
12 vaatjes boter. *P. Landberg.*
10 kn. manufact. 50 mand. mineraal water. *Gumprich.*
5 vs. boter. *L. Steits.*
4 vn. wijn. *John Pryce en co.*
3 kn. spiegels en schilderijen. *B. Kopersmit en co.*
6 vs. boter. *Mijnssen.*
50 ks. brandewijn. *van der Does.*
30 ks. vruchten. 42 vn. en 60 ks. wijn. 75 mand. min. water. [illegible] do. champagne 1 baal krenten. 1 kist blikwerk. 12 do. likeur 2 legg. rum. 82 kn. wijn. 1 baal laken. *Order.*

Lading bestemd voor Samarang.

2 mand. min. water, 71 kn. wijn. 1 rol geneeskundige platen. [illegible] vn. bier. 25 kn. champagne. 13 do. koopmanschappen. 6 do. vrucht. op brandew. 1 do. modewaren. 230 vn. bier. 275 st. hammen 5 do. meubelen. 12 do. portwijn. 40 coll. en 7 kn. manufacturen 28 ks. provisien, 32 vs. rolpens. 1 pak specie. *f* 2000 kist div. 25 ps. gezouten vleesch 40 kazen. 26 kratten aardewerk. 20 keld. genever. $5/^{2}$ pijp cognac.

Van Pamanoekan per praauw Maijang gezagv. Salkom.
50 pic rijts. *Hoffland.*

Van Pamanoekan per praauw Kotter gezagv. Aricha.
50 pic. rijst. *Hoffland.*

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Abel Tasman.* gez. J. Hensing agt. de Weerdt. Ruyl en co.
95 pic. rotting. 1709 do. suiker. 540 do. rijst. *Agenten.*

Naar Nederland per ned. schip *Gertrude*, gez. J. Lourens agt. Reijnst en Vinju.
10 vn. boter. 2 kn. provisien. *Agenten.*
23 kn. dranken. 15 md. min water. 4 kn. diversen. 2 blikken do. 3 kn. wijn. 1 md. champagne. *G. Suermondt en co. aan boord gebleven lading van Nederland.*
420 pic. tin. $98^{90}/_{100}$ do. gomelastiek. $111^{78}/_{100}$—$15^{22}/_{100}$ en $18^{54}/_{100}$ en $7^{71}/_{100}$ do. dammer. 886 kn. thee. 36 do. cochenille. 17 do. 1 do. zacatille. 6 do. uitschot. *N. H. M.*
2 kn. jap. goederen. 6035 pic. suiker. *G. Suermondt en co.*
$943^{67}/_{100}$ pic. suiker. 1405 do. rijst. 140 do. rotting. $160/_{2}$—$12/_{1}$ legg. arak. *Agenten.*
200 legg. arak. *van Ommeren Rueb en co.*
1 kt. gebr. eur. silverwerk. *N. Lange.*

Naar Akijab per ned. schip *Jan Pieterszoon Koen*, gez. Verloop agt. B. Kopersmit en co.
150 pic. rotting. *Tiedeman en van der Burg.*
3 vn. brood. 13 do. pekelvleesch. 6 vt. boter. 2 zakk. bruinneboonnen. 1 do. graauwe erwter. 1 vt. pekelspek. uit het entrepôt *Radys en co.*

Naar Indramaijoe per praauw Sampang gez. Lawee.
25 pic. lamp olie. *Tjo Eng.*

Naar Amsterdam per ned. schip. *Gebroeders* gez. B. G. Flik agenten MacLaine Watson en co.
2579 pic. suiker. 2165 do. koffij. 39 do. rotting. 833 do. gomelastiek. 506 do. gambier. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Rotterdam via Soerabaya per ned. schip *Jacoba Helena.* gezagv. J. H. Pfeil agenten Haager en Schuurman.
2073 pic. suiker 43 do. rotting *van Ommereu Rueb en co.*
105 pic. wilde noten muscaat *Hunter Houghton en co.*
$80/^{1}$ legg. arak. *Tiedeman en van der Burg.*
$20/_{2}$ legg. arak *Paine Stricker en. co.*
1000 ps. buffelhuiden *Bahre en Kinder.*
37 pic. gutta percha. $137^{54}/_{100}$ do. gomelastiek. *N. H. M.*

Naar Bawean per praauw Tjemplong gez. Hadjie Mohamat.
f 620 recepissen *lad. v. de Lampongs.*
[illegible] kat. garen. 5 ellen laken. 8 ps. bat. batik slendangs. 4 pic. zw. dammer, 16 ps. houtwerk. 100 do. zilv. sp. matten. *f* 1325 papiergeld *Gezagvoerder.*

Naar Indramaijoe en Muntok. ned. ind. bark *Al-Aloewie.* gez. Moht. Bafadal.
3225 pic, rijst. 147 do. katjang olie 30 do. klappar. do. *Andelson Tolson en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaya *van den* 15 *tot en met den* 17 *Maart* 1854.

AANVOER.

Van Balie per ned. ind. schoener. *Ardjoeno* gezagv. Loey Pessen agent Gezagvoerder.
390 pic. rijst. 90 do. klapperolie. 14 do. koffij. *de gezagvoerder,*

Van Ternate per ned. schip *Margaretha Ida.* gezagv. H. Hagers agenten W. Cores de Vries.
81 pic. masoeij basten. *B. J. van Eck en co.*
En eenige regalen en restant provisien. *Order.*

Van Samarang per ned. schip *Jane Serine.* gezagv. C. Brodie, agenten Adam en co.
30 keld. genever. *van Raalten en Kocken.*
1 kist man. sigaren. 4 boss. ijzer. *B. J. van Eck en co.*
7 kn. gev. katoen. 8 do. gedr. do. 1 do. wagentuigen. 1 do. sarongs. 6 do. tjindees *de agenten.*
3 kn. chitzen. *P. Kervel en co.*
25 trommels beschuit. *van Delden.*
200 vs. boter. *Granpré Moliere en co.*
2 kn. papier. *Hoekstra Gijsing en co.*

Van Batavia en Samarang per ned. stoomb. *Banda.* gezagv. H. Schmidt. agenten W. Cores de Vries.
2 tafels. 12 planken. 2 pakk. touwwerk. 2 kn. lampen. *W. Cores de Vries.*
1 kist en 1 pak modewaren. *Cornut.*
1 kist regaal *Gustav Behrend.*
2 kn. wollen goederen 2 do. modewaren. 7 do. kramerijen. 2 do. kouzen. 1 baal katoen goederen. *Adam en co.*
10 ks. provisien. 3 kn. wijn. 25 kn. slaolie. *C. Bechade.*
140 realen stofgoud $4^{75}/_{100}$ pic. was. *Oemar Ydroes.*
2 kn. man. sigaren 1 kt. glaswerk *Ten Siethoff en Sohet.*
1 kist en 1 pak regalen. *Granpré Molière en co.*
5 kn. en 1 kistje inh. een billard met toebehooren. *MacMillan Marten en co.*
6 kn. gedr. katoen. *P. Kervel en co.* 12 mandj. champagne. 12 blikken koek *Leroux en Berne.*
Eenige kleinigheden. *Order.*
10 kn. manufact. 800 pakk. ledige stroozakk. 1 kist slendangs. 2 kn. doeken. *Ruijl Cramer en co.*

UITVOER.

Naar Batavia en Samarang per de ned. stoomb. *Banda* gezagv. Schmidt.
3 bn. gedr. katoen. 5 kn. chertings. 4 kn. cambricks. 1 vat wijn. 1 geëmb. kist diversen. 3 zakk. damar. 1 suikerpan. *Fraser Eaton en co.*
52.000 st. java sigaren. *Tan Angheng.*
191 zakk. suiker. *MacMillan Marten en co.*
8 pic. aardappelen. *Schipper.*
3 ks. regalen. *W. Cores de Vries.*
1 kist portretten. *Granpré Molière eu co.*
1 pak diverse. 13 bn. lijnwaden. 1 baal drills. *Hoekstra Gijsing en co.*
6 kn. manufacturen. *Alie Djobedie.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.